

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Qeveria –Vlada-Government

Zyra e Kryeministrit/Ured Premijera /Office of the Prime Minister

*Komisioni për Hetimin e Aksidenteve dhe Incidenteve Aeronautike / Vazduhoplovna Komisija za Nesreće i Istraživanje i Incidenata /
Aeronautical Accident and Incident Investigations Commission*

**RREGULLORE (KHAIA/ZKM) NR.01 /2017 PËR HETIMIN DHE PARANDALIMIN E AKSIDENTIVE
DHE INCIDENTEVE NË AVIACIONIN CIVIL**

**REGULATION (AAIIC/OPM) NO.01/2017 ON THE INVESTIGATION AND PREVENTION OF
ACCIDENTS AND INCIDENTS IN CIVIL AVIATION**

**URED BE (VKNII/UP) BR.01 /2017 O ISTRAZI I SPREČAVANJU NESREĆA I INCIDENATA U
CIVILNOM VAZDUHOPLOVSTVU**

KRYESUESI I KOMISIONIT PËR HETIMIN E AKSIDENTEVE DHE INCIDENTEVE AERONAUTIKE (KHAIA), Në mbështetje me nenin 31, dhe paragrafin 1 të nenit 100 të Ligjit Nr. 03/L-051 për Aviacionin Civil (“Gazeta Zyrtare e Republikës së Kosovës”, Viti III, Nr. 28, dt. 4 qershor 2008). Nxjerr: RREGULLOREN (KHAIA/ZKM) NR. 01/2017 MBI HETIMIN DHE PARANDALIMIN E AKSIDENTEVE DHE INCIDENTEVE NË AVIACIONIN CIVIL Dispozitat e përgjithshme Neni 1 Qëllimi 1. Kjo rregullore synon të përmirësoj sigurinë e aviacionit duke ofruar një nivel të lartë të efikasitetit, përshtatshmërisë dhe cilësisë së	CHAIRMAN OF AERONAUTICAL ACCIDENT AND INCIDENT INVESTIGATION COMMISSION (AAIIC), Pursuant to Article 31 and paragraph 1 of the Article 100, of the Law No. 03/L-051 on Civil Aviation (“Official Gazette of the Republic of Kosovo”, Year III, No. 28, of 4 June 2008). Issue: REGULATION (AAIIC/OPM) NO.01/2017 ON THE INVESTIGATION AND PREVENTION OF ACCIDENTS AND INCIDENTS IN CIVIL AVIATION General provisions Article 1 Purpose 1. This Regulation aims to improve aviation safety by ensuring a high level of efficiency, expediency, and quality of civil aviation safety	PRECEDNIK VAZDUHOPLOVNA KOMISIJA ZA NESREĆE I ISTRAŽIVANJE I INCIDENATA (VKNII), U skladu sa članom 31. stav 1. članom 100. Zakona br. 03/L-051 o civilnom vazduhoplovstvu (“Službeni list Republike Kosovo”, godina III, br. 28, od 04. juna 2008. godine). Donosi: UREDBE (VKNII/UP) BR.01 /2017 O ISTRAZI I SPREČAVANJU NESREĆA I INCIDENATA U CIVILNOM VAZDUHOPLOVSTVU Opšte odredbe Član 1 Cilj 1. Cilj ove Uredbe je poboljšanje vazduhoplovne bezbednosti obezbeđivanjem visokog nivoa efikasnosti, ekspeditivnosti i
--	---	---

hetimeve për sigurinë e aviacionit civil në Republikën e Kosovës, objektivi i vetëm i së cilës është parandalimi i aksidenteve dhe incidenteve në të ardhmen, pa përcaktuar fajësinë ose përgjegjësinë, përfshirë këtu edhe përmes krijimit të një Rrjeti Evropian të Autoriteteve Hetuese të Sigurisë së Aviacionit Civil. Gjithashtu parashikon rregullat në lidhje me disponueshmërinë në kohë të informacionit për të gjithë personat dhe mallrat e rrezikshme në bordin e një avion të përfshirë në aksident. Ajo ka për qëllim përmirësimin e ndihmës për viktimat e aksidenteve ajrore dhe të afërmit e tyre. 2. Kjo rregullore është në përputhje me Rregulloren (BE) Nr. 996/2010 e Parlamentit Evropian dhe Këshillit të Bashkimit Evropian për hetimin dhe parandalimin e aksidenteve dhe incidenteve në aviacionin civil. 3. Kjo rregullore është në përputhje me : 3.1 Rregulloren (EC) Nr. 216/2008 të Parlamentit Evropian dhe të Këshillit të datës 20 shkurt 2008, rregullore e cila është e transpozuar në legjislacionin e Republikës së Kosovës si: Rregullorja e AAC-se 05/2015; 3.2 Rregullorja (EC) No 376/2014 e cila shfuqizon:	investigations in the Republic of Kosovo, the sole objective of which is the prevention of future accidents and incidents without apportioning blame or liability, including through the establishment of a European Network of Civil Aviation Safety Investigation Authorities. It also provides for rules concerning the timely availability of information relating to all persons and dangerous goods on board of an aircraft involved in an accident. It also aims to improve the assistance to the victims of air accidents and their relatives. 2. This regulation is in accordance with Regulation (EU) No 996/2010 of the European Parliament and the Council of European Union on the investigation and prevention of accidents and incidents in civil aviation. 3. This regulation is in accordance with: 3.1 Regulation (EC) No 216/2008 of the European Parliament and of the Council of 20 February 2008, the regulation transposed in the legislation of the Republic of Kosovo: CAA Regulation 05/2015 3.2 Regulation (EC) No 376/2014 wich repeals:	kvaliteta istraga koje se odnose na bezbednost civilnog vazduhoplovstva u Republike Kosovo , čiji je jedini cilj sprečiti nesreće i incidente u budućnosti, ne utvrđujući pritom krivicu ili odgovornost, uključujući uspostavljanje Evropske mreže organa za istrage koje se odnose na bezbednost civilnog vazduhoplovstva. Ovom se Uredbom takođe propisuju pravila o pravovremenom pružanju informacija o svim licima ili opasnom teretu u vazduhoplovu koji je doživeo nesreću. Ona takođe ima za cilj da poboljša pomoć žrtvama vazduhoplovnih nesreća i njihovoj rodbini. 2. Ova Uredba je u skladu sa Uredbom (EU) br. 996/2010 Evropskog parlamenta i Saveta Evropske unije o istrazi i sprečavanju nesreća i incidenata u civilnom vazduhoplovstvu. 3. Ova Uredba je u skladu sa: 3.1 Uredbom (EZ) br. 216/2008 Evropskog parlamenta i Saveta od 20. februara 2008; uredba koja je transponovana u zakonodavstvu Republike Kosova kao: Uredba ACV-a 05/2015; 3.2 Uredbom (EZ) br. 376/2014 koja stavlja van snage:
--	--	--

-Direktiven 2003/42/EC -Rregulloren (EC) No 1321/2007 dhe - -Rregulloren (EC) No 1330/2007, është e transpozuar në legjislacionin e Republikës së Kosovës si : Rregullorja e AAC-se nr 09/2017; 3.3 Rregullores (EC) Nr. 785/2004 të Parlamentit Evropian dhe të Këshillit të datës 21 prill 2004, rregullore e cila është e transpozuar në legjislacionin e Republikës së Kosovës si: Rregullorja e MI-së nr 2008/3 dhe e amandamentuar Rregullorja e MI-së nr 04/2013 ; 3.4 Direktivën 95/46/EC të Parlamentit Evropian dhe të Këshillit të datës 24 tetor 1995, rregullore e cila është e transpozuar në legjislacionin e Republikës së Kosovës si: Rregullorja e ZKM-KHAIA-001/R; 3.5 Rregulloren (EC) Nr. 45/2001 e Parlamentit Evropian dhe e Këshillit e datës 18 dhjetor 2000, rregullore e cila është e transpozuar në legjislacionin e Republikës së Kosovës si: Rregullorja e MI-së 03/2013.	-Directive 2003/42/EC, -Regulation (EC) No 1321/2007 and -Regulation (EC) No 1330/2007, is transposed in the legislation of the Republic of Kosovo as : CAA Regulation No. 09/2017; 3.3 Regulation (EC) No 785/2004 of the European Parliament and of the Council of 21 April 2004, the regulation transposed in the legislation of the Republic of Kosovo as: MI Regulation No. 2008/3 and amended by MI Regulation No. 04/2103; 3.4 Directive 95/46/EC of the European Parliament and of the Council of 24 October 1995, the regulation transposed in the legislation of the Republic of Kosovo as: Regulation OPM-AAIIC-001/R; 3.5 Regulation (EC) No 45/2001 of the European Parliament and of the Council of 18 December 2000, the regulation transposed in the legislation of the Republic of Kosovo as: MI Regulation 03/2013.	-Direktivu 2003/42/EZ, -Uredbu (EZ) No 1321/2007 i - Uredbu (EZ) No 1330/2007, je transponovana u zakonodavstvu Republike Kosova, kao: Uredba ACV- a br 09/2017. 3.3. Uredbom (EZ) Br 785/2004 Evropskog parlamenta i Saveta od 21. aprila 2004. godine, uredba koja je transponovana u zakonodavstvu Republike Kosova, kao: Uredba MI-a br. 2008/3 i dopunjene Uredbom MI-a br. 04/2013; 3.4. Direktivu 95/46/EC Evropskog parlamentata i Saveta od 24. oktobra 1995. godine, uredba koja je transponovana u zakonodavstvu Republike Kosova kao: Uredba KP- KIVNI-001/R; 3.5 Uredbom (EZ) br. 45/2001 Evropskog parlamentata i Saveta od 18. decembra 2000. uredba koja je transponovana u zakonodavstvu Republike Kosova kao: Uredba MI-a 03/2013.
---	---	--

Neni 2 Fusha e zbatimit	Article 2 Scope	Član 2 Delokrug
1. Kjo Rregullore zbatohet për hetimet e aksidenteve dhe incidenteve në aviacionin civil që ndodhin në territorin e Republikës së Kosovës në pajtueshmëri me detyrat dhe përgjegjësitë e përcaktuara në Ligjin për Aviacion Civil të Republikës së Kosovës si dhe për hetimin e sigurisë në aksidente dhe incidente të renda: 1.1 të cilat ndodhin në territoret e partnerëve të HPEA (Hapësirën e Përbashkët Evropiane të Aviacionit) për të cilët zbatohet Marrëveshja HPEA-së në përputhje me detyrimet ndërkombëtare të Partnerëve të HPEA; 1.2 që përfshijnë avion të regjistruar në Republikën e Kosovës apo që operohen nga një ndërmarrje e themeluar në Republikën e Kosovës, dhe që kanë ndodhur jashtë territoreve të partnerëve të HPEA për të cilët zbatohet marrëveshja e HPEA, në rastet kur hetimet e tilla nuk kryhen nga një shtet tjetër; 1.3 në të cilat Republika e Kosovës sipas standardeve evropiane dhe praktikave të rekomanduara ka të drejtë të emëroj një përfaqësues të akredituar	1. This regulation shall apply to investigations into civil aviation accidents and incidents which occurs in the entire territory of the Republic of Kosovo in accordance with the duties and responsibilities determined by the Law on Civil Aviation of Republic of Kosovo as well as for safety investigations in accidents and serious incidents: 1.1 which have occurred in the territories of the ECAA (European Common Aviation Area) Partners to which the ECAA Agreement apply, in accordance with the international obligations of the ECAA Partners; 1.2 involving aircraft registered in a Republic of Kosovo or operated by an undertaking established in a Republic of Kosovo, which have occurred outside the territories of the ECAA Partners to which the ECAA Agreement apply, when such investigations are not conducted by another State; 1.3 in which a Republic of Kosovo is entitled, according to international standards and recommended practices, to appoint an accredited representative	1. Ova Uredba se odnosi na istrage nesreća i incidenata u civilnom vazduhoplovstvu koje su se dogodile na celoj teritoriji Republike Kosova u skladu sa dužnostima i odgovornostima utvrđenim Zakonom o civilnom vazduhoplovstvu Republike Kosova kao i za istraživanje bezbednosti u nesrećama i teškim incidentima: 1.1 koje su se dogodile na teritorijamapartnera ECAA (Zajednički evropski vazdušni prostor) na kojima se Sporazum o ECAA primenjuje u skladu sa međunarodnim obavezama partnera ECAA; 1.2 koje uključuju registrovan vazduhoplov u Republici Kosovo ili kojim upravlja kompanija koja je osnovana u Republici Kosovo, a koje su se dogodile van teritorije partnera ECAA na koje se Sporazum o ECAA primenjuje, u slučajevima kada takve istrage ne sprovodi druga država; 1.3 u kojima Republika Kosovo, u skladu sa međunarodnim standardima i preporučenim praksama, ima pravo da imenuje ovlašćenog predstavnika koji

që të marr pjesë si Shtet i Regjistrimit, Shtet i Operimit, Shtet i Projektimit, Shtet i Prodhuesit apo shtet i ofrimit të informacionit, objekteve apo ekspertëve me kërkesën e shtetit që kryen hetimin; 1.4 në të cilën Republikës së Kosovës, për shkak të interesit të veçantë si rezultat i fataliteteve apo lëndimeve serioze të qytetarëve të saj, i lejohet nga shteti që kryen hetimet të emëroj një ekspert. 2. Kjo Rregullore gjithashtu do të zbatohet për çështjet që kanë të bëjnë me disponueshmërinë e informatave që ndërlidhen me të gjithë personat dhe mallrat e rrezikshme brenda avionit që janë të përfshira në aksident si dhe asistencë për viktimat e aksidenteve ajrore dhe të afërmve të tyre. 3. Kjo rregullore nuk zbatohet për hetimet e sigurisë në aksidente dhe incidente serioze të cilat përfshijnë avionët e përfshirë në shërbime ushtarake, doganore, policore dhe shërbimet e ngjashme, përveç kur Republika e Kosovës e përcakton ndryshe në përputhje me Nenin 5 (4) dhe me Ligjin për Aviacion Civil të Republikës së Kosovës .	to participate as a State of Registry, State of the Operator, State of Design, State of Manufacture or State providing information, facilities or experts at the request of the State conducting the investigation; 1.4 in which a Republic of Kosovo having a special interest by virtue of fatalities or serious injuries to its citizens is permitted by the State conducting the investigation to appoint an expert. 2. This Regulation shall also apply to issues pertaining to the timely availability of information relating to all persons and dangerous goods on board an aircraft involved in an accident and assistance to the victims of air accidents and their relatives. 3. This Regulation shall not apply to safety investigations into accidents and serious incidents which involve aircraft engaged in military, customs, police or similar services, except when the Republic of Kosovo concerned so determines, in accordance with Article 5(4) and Law on Civil Aviation of Republic of Kosovo .	učestvuje kao država registracije, država operatera, država projektovanja, država proizvodnje i država koja obezbeđuje informacije, objekte ili stručnjake na zahtev države koja sprovodi istragu; 1.4 za koje Republika Kosovo posebno zainteresovana zbog broja smrtnih slučajeva ili ozbiljnih povreda njenih građana, dobija dozvolu od strane države koja sprovodi istrage za imenovanje stručnjaka. 2. Ova Uredba se takođe primenjuje na pitanja koja se odnose na blagovremenu dostupnost informacija u vezi sa svim licima i opasnom robom u vazduhoplovu uključenom u nesreći i pomoć žrtvama vazduhoplovnih nesreća i njihovoj rodbini. 3. Ova Uredba se ne primenjuje na istrage koje se odnose na bezbednost u vezi nesreća i ozbiljnih incidenata koje uključuju vazduhoplov angažovan za vojne, carinske, policijske ili slične službe, osim u slučaju da Republika Kosovo odluči drugačije u skladu sa članom 5(4) i Zakonom o civilnom vazduhoplovstvu Republike Kosovo .
---	--	--

Neni 3 Përkufizimet	Article 3 Definitions	Član 3 Definicije
Për qëllimet e kësaj rregulloreje, do të zbatohen përkufizimet e mëposhtme: 1. ‘KHAIA’ është Komisioni për Hetimin e Aksidenteve dhe Incidenteve Aeronautike 2. ‘AESA’ është Agjencisa Evropiane e Sigurisë së Aviacionit 3. ‘HPEA’ është Hapësira e Përbashkët Evropiane e Aviacionit 4. 'aksident' nënkupton një ngjarje që lidhet me drejtimin e një avioni i cili në rastin e një avioni me njerëz ndodh ndërmjet kohës që një person hipën në avion me qëllim fluturimi deri në momentin e zbarkimit, apo në rastin e avionëve pa njerëz, ndodhë në kohën kur avioni është i gatshëm të lëvizë me qëllim të fluturimit deri në kohën kur të ndalet në fund të fluturimit dhe sistemi primar shtytës të jetë fikur, në të cilin: 4.1 personi plagoset për vdekje ose rëndë si rezultat i:	For the purposes of this Regulation, the following definitions shall apply: 1. ‘AAIIC’ is the Aeronautical Accident and Incident Investigation Commission 2. ‘EASA’ is European Aviation Safety Agency 3. ‘ECAA’ is the European Common Aviation Area 4. ‘accident’ means an occurrence associated with the operation of an aircraft which, in the case of a manned aircraft, takes place between the time any person boards the aircraft with the intention of flight until such time as all such persons have disembarked, or in the case of an unmanned aircraft, takes place between the time the aircraft is ready to move with the purpose of flight until such time it comes to rest at the end of the flight and the primary propulsion system is shut down, in which: 4.1 a person is fatally or seriously injured as a result of:	Za potrebe ove Uredbe, primenjuju se sledeće definicije: 1. „VKNII “ je Vazduhoplovna Komisija za Nesreće i Istraživanje i Incidenata 2. „EASA” je Evropska agencija za bezbednost vazduhoplovstva 3. „ECAA“ je Zajednički evropski vazdušni prostor 4. „nesreća” je događaj povezan sa upravljanjem vazduhoplova koji se u slučaju vazduhoplova sa posadom događa u vremenu od ukrcavanja bilo kog lica u vazduhoplov radi letenja do iskrcavanja svih lica koja su se ukrcala sa tom namerom ili, u slučaju vazduhoplova bez posade, u vremenu od trenutka kada je vazduhoplov spreman za vožnju radi letenja do trenutka kada se na kraju leta zaustavi, a njegov primarni pogonski sistem isključi, pri čemu: 4.1 je osoba smrtno ili ozbiljno povređena:

4.1.1 prezencës në avion, ose 4.1.2 kontaktit të drejtpërdrejtë me një pjesë të avionit, përfshirë pjesët që janë shkëputur nga avioni, ose, 4.1.3 ekspozim të drejtpërdrejtë ndaj shpërthimit nga motorët reaktiv, përveç se kur plagët shkaktohen nga shkaqe natyrore, të vet-shkaktuara ose të shkaktuara nga persona të tjerë, ose kur plagët u shkaktohen udhëtarëve të fshehur në mjedise të tjera nga ato që normalisht janë në dispozicion të pasagjereve dhe ekuipazhit; ose 4.2 avioni pëson dëmtim ose defekt (dështim) strukturor që ndikon negativisht në fuqinë strukturore, karakteristikat e performancës ose të fluturimit të avionit, dhe që normalisht do të kërkonte riparim të konsiderueshëm ose zëvendësim të komponentit të prekur, përveç defektit (dështimit) ose dëmtimit të motorit, kur dëmtimi kufizohet vetëm në motor (përfshirë mbrojtësen e motorit, ose	4.1.1 being in the aircraft, or, 4.1.2 direct contact with any part of the aircraft, including parts which have become detached from the aircraft, or, 4.1.3 direct exposure to jet blast, except when the injuries are from natural causes, self-inflicted or inflicted by other persons, or when the injuries are to stowaways hiding outside the areas normally available to the passengers and crew; or 4.2 the aircraft sustains damage or structural failure which adversely affects the structural strength, performance or flight characteristics of the aircraft, and would normally require major repair or replacement of the affected component, except for engine failure or damage, when the damage is limited to a single engine, (including its cowlings or accessories), to propellers, wing tips, antennas,	4.1.1 jer je bila u vazduhoplovu, ili, 4.1.2 zbog neposrednog kontakta sa bilo kojim delom vazduhoplova, uključujući delove koji su se odvojili od vazduhoplova, ili 4.1.3 zbog direktne izloženosti jakom mlazu motora, osim ako su povrede posledica prirodnih uzroka, samoranjavanja ili su ih nanela druga lica, ili ako su ozleđeni slepi putnici koji se skrivaju van prostora koji je obično namenjen putnicima i posadi; ili 4.2 je vazduhoplov pretrpeo oštećenja ili strukturalni kvar koji nepovoljno utiče na strukturalnu snagu, rad ili karakteristike vazduhoplova i obično zahteva značajnije popravke ili zamenu oštećenih sastavnih delova, osim u slučaju kvara ili oštećenja motora, kada je oštećenje ograničeno na jedan motor (uključujući njegovu oplatu ili dodatnu opremu), propelere, vrhove krila, antene, sonde, lopatice, gume, kočnice,
--	---	--

aksesoret) për dëmet në helika, majat e krahëve, antenat, sondat, gomat, frenat, rrotat, panelet, dyert e pajisjeve të aterimit, xhamat, trupi i avionit (dëmtime apo vrima të vogla) apo dëmtimet e vogla në presat kryesore të rotorit, pajisje të aterimit, dhe atyre që rezultojnë nga breshëri apo sulmet e zogjve (përfshirë edhe vrimat në mbështjellës); apo 4.3 avioni mungon ose është plotësisht i pa-qasshëm; 5. "Përfaqësuesi i akredituar" nënkupton një person të përcaktuar nga një shtet, në bazë të kualifikimeve të tij ose të saj, me qëllim të pjesëmarrjes në një hetim të sigurisë të kryer nga një shtet tjetër. Përfaqësuesi i akredituar i përcaktuar nga Republika e Kosovës do të jetë nga Komisioni për Hetimin e Aksidenteve dhe Incidenteve Aeronautike; 6. "këshilltar" nënkupton personin e emëruar nga Shteti përkates, në bazë të kualifikimeve, me qëllim që të ndihmojmë përfaqësuesin e saj të akredituar në hetim të sigurisë; 7. "shkaqe" nënkupton veprimet, lëshimet, ngjarjet, kushtet apo një kombinim të tyre, që ka dërguar në aksident apo incident. Identifikimi i shkaqeve nuk nënkupton	probes, vanes, tires, brakes, wheels, fairings, panels, landing gear doors, windscreens, the aircraft skin (such as small dents or puncture holes) or minor damages to main rotor blades, tail rotor blades, landing gear, and those resulting from hail or bird strike, (including holes in the radome); or 4.3 the aircraft is missing or is completely inaccessible; 5. 'accredited representative' means a person designated by a State, on the basis of his or her qualifications, for the purpose of participating in a safety investigation conducted by another State. An accredited representative designated by a Republic of Kosovo shall be from a Aeronautical Accident and Incident Investigation Commission; 6. "adviser" shall mean a person appointed by the State, on based on his or her qualifications, for the purpose of assisting its accredited representative in a safety investigation; 7. 'causes' means actions, omissions, events, conditions, or a combination thereof, which led to the accident or incident. The identification of causes does not imply the assignment of	točkove, obloge, ploče, vrata stajnog trapa za sletanje, vetrobranska stakla, oplatu vazduhoplova (kao što su manja udubljenja ili rupe) ili manja oštećenja glavnih lopatica rotora, repnih lopatica rotora, stajni trap za sletanje i oštećenja uzrokovana padom ili sudarima sa pticama (uključujući rupe u kućištu za radarsku antenu); ili 4.3 je vazduhoplov nestao ili je potpuno nedostupan; 5. „Ovlašćeni predstavnik” je lice koje je država imenovala na osnovu njegovih kvalifikacija kako bi učestvovao u istrazi koja se odnosi na bezbednost, a koju sprovodi druga država. Ovlašćeni predstavnik kog imenuje Republika Kosovo biće Vazduhoplovna Komisija za Nesreće i Istraživanje i Incidenata ; 6. „savetnik” podrazumeva lice koje je imenovano od strane dotične države, na osnovu kvalifikacija, sa ciljem da pomaže njegovom akreditovanom predstavniku u istrazi bezbednosti; 7. „uzroci” su radnje, propusti, događaji, uslovi ili kombinacija svih tih elemenata koji su doveli do nesreće ili incidenta. Identifikacija
--	---	---

përcaktimin e fajit apo përcaktimin e përgjegjësisë administrative, civile apo penale; 8. "lëndim fatal" nënkupton një dëmtim që pësohet nga një person në një aksident dhe që rezulton me vdekjen e tij apo saj brenda 30 ditëve nga data e aksidentit; 9. 'regjistruet fluturimi' është çdo lloj regjistruesi i instaluar në avion me qëllim që të ndihmojë në hetimin e aksidenteve/incidenteve; 10. 'incident' është një ndodhi, e ndryshme nga një aksident, që shoqërohet me drejtimin e një avioni që ndikon ose do të ndikonte në sigurinë e drejtimit; 11. 'standardet ndërkombëtare dhe praktiket e rekomanduara' nënkupton standardet ndërkombëtare dhe praktiket e rekomanduara për hetimet e aksidenteve dhe incidenteve të avionëve në përputhje me nenin 37 të Konventës së Çikagos; 12. "hetuesi përgjegjës" nënkupton personin përgjegjës, në bazë të kualifikimeve të tij ose të saj, për organizimin, kryerjen dhe kontrollimin e një hetimit të sigurt;	fault or the determination of administrative, civil or criminal liability; 8. 'fatal injury' means an injury which is sustained by a person in an accident and which results in his or her death within 30 days of the date of the accident; 9. 'flight recorder' means any type of recorder installed in the aircraft for the purpose of facilitating accident/incident safety investigations; 10. 'incident' means an occurrence, other than an accident, associated with the operation of an aircraft which affects or could affect the safety of operation; 11. 'international standards and recommended practices' means international standards and recommended practices for aircraft accident and incident investigation adopted in accordance with Article 37 of the Chicago Convention; 12. 'investigator-in-charge' means a person charged, on the basis of his or her qualifications, with responsibility for the organisation, conduct and control of a safety investigation;	uzroka ne podrazumeva utvrđivanje krivice ili upravne, građanske ili kaznene odgovornosti; 8. „smrtna povreda” je povreda koju je osoba pretrpela u nesreći i čija je posledica smrt te osobe u roku od 30 dana od dana kada se nesreća dogodila; 9. „uređaj za snimanje podataka o letu” je svaka vrsta uređaja za snimanje koji je ugrađen u vazduhoplov kako bi olakšao istrage o nesreći/incidentu; 10. „incident” je događaj povezan sa operacijom vazduhoplova koji utiče ili bi mogao uticati na bezbednost njegovih operacija, a nije nesreća; 11. „međunarodni standardi i preporučene prakse” su međunarodni standardi i preporučene prakse koje se odnose na istrage vazduhoplovnih nesreća i incidenata, usvojene u skladu sa članom 37. Čikaške konvencije; 12. „glavni istražitelj” je lice koje je na osnovu svojih kvalifikacija odgovorno za organizovanje, sprovođenje i nadzor istrage koja se odnosi na bezbednost;
---	--	---

13. 'operator' nënkupton çdo person fizik ose juridik, që drejton ose propozon të operojë një ose më shumë avionë; 14. 'person i përfshirë' nënkupton pronarin, një anëtar të ekuipazhit, operatorin e avionit të përfshirë në një aksident apo incident serioz; çdo person i përfshirë në mirëmbajtjen, projektimin, prodhimin e atyre avionëve apo në trajnimin e ekuipazhit; secilin person të përfshirë në kontrollin e trafikut ajror, informatave të fluturimit apo shërbimeve të aerodromit, që kanë ofruar shërbime për avionin, stafin e autoritetit kombëtar civil të aviacionit; apo stafit të AESA ; 15. "Raporti preliminar" nënkupton komunikimin që përdoret për shpërndarjen e shpejtë të të dhënave të marra gjatë fazave të hershme të hetimit; 16. 'të afërmit' nënkupton familjen e ngushtë, të afërmit dhe/apo personat e tjerë të lidhur ngushtë me viktimën e një aksidenti, ashtu siç përcaktohet në ligjin kombëtar të viktimës; 17. 'Hetimi i sigurisë' nënkupton një proces i kryer nga Komisioni për Hetimin e Aksidenteve dhe Incidenteve Aeronautike me qëllim të parandalimit të aksidentit dhe incidentit që përfshin: mbledhjen dhe analizën e informacionit, nxjerrjen e përfundimeve përfshirë përcaktimin e shkakut/shkaqeve dhe	13. 'operator' means any natural or legal person, operating or proposing to operate one or more aircraft; 14. 'person involved' means the owner, a member of the crew, the operator of the aircraft involved in an accident or serious incident; any person involved in the maintenance, design, manufacture of that aircraft or in the training of its crew; any person involved in the provision of air traffic control, flight information or aerodrome services, who have provided services for the aircraft; staff of the national civil aviation authority; or staff of EASA ; 15. 'preliminary report' means the communication used for the prompt dissemination of data obtained during the early stages of the investigation; 16. 'relatives' means the immediate family and/or next of kin and/or other person closely connected with the victim of an accident, as defined under the national law of the victim; 17. 'safety investigation' means a process conducted by Aeronautical Accident and Incident Investigation Commission for the purpose of accident and incident prevention which includes the gathering and analysis of information, the drawing of conclusions, including the determination of cause(s) and/or	13. „operator” je svako fizičko ili pravno lice koje upravlja ili namerava da upravlja jednim vazduhoplovom ili više njih; 14. „umešano lice” je vlasnik, član posade ili operator vazduhoplova koji je doživeo nesreću ili ozbiljni incident; svako lice koje učestvuje u održavanju, projektovanju ili proizvodnji tog vazduhoplova ili u osposobljavanju njegove posade; svako lice koje je uključeno u pružanju usluga kontrole leta, informacije o letu ili aerodromske usluge, a koje su pružile usluge vazduhoplovu; osoblje nacionalnog organa za civilno vazduhoplovstvo; ili osoblje EASA-e ; 15. „preliminarni izveštaj” je saopštenje namenjeno brzoj diseminaciji informacija dobijenih tokom ranih faza istrage; 16. „rodbina” su članovi uže porodice i/ili najbliži rod i/ili druga lica koja su blisko povezana sa žrtvom nesreće, kako je to uređeno nacionalnom zakonu o žrtvi; 17. „istraga koja se odnosi na bezbednost” je postupak koji sprovodi Vazduhoplovna Komisija za Nesreće i Istraživanje i Incidenata u svrhu sprečavanja nesreća ili incidenata, a koji uključuje prikupljanje i analizu informacija, donošenje zaključaka, uključujući utvrđivanje razloga i/ili faktora koji doprinose
---	---	--

ose faktorëve kontribuues, si dhe kur është e përshtatshme, në dhënien e rekomandimeve të sigurisë; 18. "rekomandimi i sigurisë" nënkupton propozimin nga Komisioni për Hetimin e Aksidenteve dhe Incidenteve Aeronautike, duke u bazuar në informatat e marra nga hetimet e sigurisë apo burimet e tjera siç janë studimet e sigurisë, të bëra me qëllim të parandalimit të aksidenteve dhe incidenteve; 19. "incident serioz" nënkupton një incident që përfshin rrethana që tregojnë se ekziston probabilitet i lartë për aksident dhe ndërlidhet me funksionimin e një avioni, i cili në rastin e një avioni me njerëz, ndodh ndërmjet kohës që një person hipën në bordin e avionit me qëllim fluturimi deri në momentin e zbarkimit, apo në rastin e avionëve pa njerëz, ndodhë në kohën kur avioni është gatshëm të lëvizë me qëllim të fluturimit deri në kohën kur të ndalet në fund të fluturimit dhe sistemi primar i helikave të jetë fikur. Një listë e shembujve të incidenteve serioze është përcaktuar në Shtojcë; 20. "lëndim serioz" nënkupton një dëmtim që pësohet nga një person gjatë një aksidenti që përfshinë si më poshtë:	contributing factors and, when appropriate, the making of safety recommendations; 18. 'safety recommendation' means a proposal of Aeronautical Accident and Incident Investigation Commission, based on information derived from a safety investigation or other sources such as safety studies, made with the intention of preventing accidents and incidents; 19. 'serious incident' means an incident involving circumstances indicating that there was a high probability of an accident and is associated with the operation of an aircraft, which in the case of a manned aircraft, takes place between the time any person boards the aircraft with the intention of flight until such time as all such persons have disembarked, or in the case of an unmanned aircraft, takes place between the time the aircraft is ready to move with the purpose of flight until such time it comes to rest at the end of the flight and the primary propulsion system is shut down. A list of examples of serious incidents is set out in the Annex; 20. 'serious injury' means an injury which is sustained by a person in an accident and which involves one of the following:	i prema potrebi, daje preporuke u pogledu bezbednosti; 18. „bezbednosna preporuka” je predlog koji u svrhu sprečavanja nesreća i incidenata daje Vazduhoplovna Komisija za Nesreće i Istraživanje i Incidenata na osnovu informacija dobijenih u istrazi koja se odnosi na bezbednost ili iz drugih izvora, kao što su studije bezbednosnog stanja; 19. „ozbiljni incident” je incident koji se dogodio u okolnostima koji upućuju na to da je postojala velika verovatnoća da se nesreća dogodi i koji je povezan sa operacijom vazduhoplova, a koji se u slučaju vazduhoplova sa posadom događa u vremenu od ukrcavanja bilo kog lica u vazduhoplov radi letenja do iskrcavanja svih lica koja su se ukrcala sa tom namerom ili, u slučaju vazduhoplova bez posade, u vremenu od trenutka kada je vazduhoplov spreman za letenje do trenutka kada se na kraju leta zaustavi, a njegov primarni pogonski sistem isključi. Popis primera ozbiljnih incidenata nalazi se u Aneksu; 20. „ozbiljna povreda” je povreda koju je osoba pretrpela u nesreći i koja ima za posledicu:
--	---	--

20.1 shtrimi në spital për më shumë se 48 orë, me fillim brenda 7 ditëve nga data e pësimit të lëndimit; 20.2 thyerje e kockave (përveç frakturave të thjeshta të gishtave të dorës, gishtave të këmbës apo hundës); 20.3 prerjet të cilat shkaktojnë hemorragji të rëndë, prerje të nervave, muskujve apo dëmtime të tendinëve; 20.4 dëmtimi i ndonjë organi të brendshëm; 20.5 djegiet e shkallës së dytë apo tretë, apo djegie që ndikojnë në më shumë se 5% të sipërfaqes së trupit; 20.6 ekspozimi i verifikuar ndaj substancave infektive apo rrezatimit të dëmshëm. Neni 4 Komisioni për Hetimin e Aksidenteve dhe Incidenteve Aeronautike 1. Republika e Kosovës do të sigurojë që hetimet e sigurisë kryhen apo mbikëqyren, pa ndërhyrje të jashtme, nga Komisioni për Hetimin e Aksidenteve dhe Incidenteve Aeronautike (autoriteti për mbikëqyrjen e	20.1 hospitalisation for more than 48 hours, commencing within 7 days from the date the injury was received; 20.2 a fracture of any bone (except simple fractures of fingers, toes, or nose); 20.3 lacerations which cause severe haemorrhage, nerve, muscle or tendon damage; 20.4 injury to any internal organ; 20.5 second or third degree burns, or any burns affecting more than 5 % of the body surface; 20.6 verified exposure to infectious substances or harmful radiation. Article 4 Aeronautical Accident and Incident Investigation Commission 1. Republic of Kosovo shall ensure that safety investigations are conducted or supervised, without external interference, by Aeronautical Accident and Incident Investigation Commission (safety investigation authority)	20.1 hospitalizaciju dužu od 48 sati, a koja je počela u roku od sedam dana od dana kada je lice pretrpelo povredu; 20.2 prelom bilo koje kosti (osim jednostavnih preloma prstiju na ruci ili nozi ili nosa); 20.3 posekotine koje uzrokuju ozbiljno krvarenje, oštećenje živaca, mišića ili tetiva; 20.4 povrede bilo kog unutrašnjeg organa; 20.5 opekotine drugog ili trećeg stepena ili svaka opekotina koja zahvata više od 5% telesne površine; 20.6 provereno izlaganje infektivnim supstancama ili štetnom zračenju. Član 4 Vazduhoplovna Komisija za Nesreće i Istraživanje i Incidenata 1. Republika Kosovo će osigurati da istrage koje odnose na bezbednost se sprovede ili nagledaju bez spoljnog mešanja, od strane Vazduhoplovna Komisija za Nesreće i Istraživanje i Incidenata (organ odgovoran za
---	--	--

sigurisë) që është në gjendje në mënyrë të pavarur të kryej hetimet e plota të sigurisë, qoftë vetë apo përmes marrëveshjeve me autoritetet e tjera të hetimit të sigurisë.	capable of independently conducting a full safety investigation, either on its own or through agreements with other safety investigation authorities.	istrage koje se odnose na bezbednost) koji je sposoban da potpuno nezavisno sprovodi istrage koje se odnose na bezbednost, bilo samostalno ili u saradnji sa drugim organima odgovornih za istrage koje se odnose na bezbednost.
2. Komisioni për Hetimin e Aksidenteve dhe Incidenteve Aeronautike do të jetë funksionalisht i pavarur veçanërisht për autoritetet e aviacionit që janë përgjegjës për përshtatshmërinë për fluturim, certifikimin, operimin e fluturimeve, mirëmbajtjen, licencimin, kontrollin e trafikut ajror apo operimin e aerodromit dhe në përgjithësi të çfarëdo pale apo subjekti tjetër me interes apo mision që do të mund të ishte në kundërshtim me detyrën që i është besuar Komisionit për Hetimin e Aksidenteve dhe Incidenteve Aeronautike apo që do të ndikonte në objektivitetin e saj.	2. Aeronautical Accident and Incident Investigation Commission shall be functionally independent in particular of aviation authorities responsible for airworthiness, certification, flight operation, maintenance, licensing, air traffic control or aerodrome operation and, in general, of any other party or entity the interests or missions of which could conflict with the task entrusted to the Aeronautical Accident and Incident Investigation Commission or influence its objectivity.	2. Vazduhoplovna Komisija za Nesreće i Istraživanje i Incidenata je funkcionalno nezavistan, naročito od vazduhoplovnih organa odgovornih za plovidbenost, dodeljivanje sertifikata, let, održavanje, licenciranje, kontrolu vazdušnog saobraćaja ili rad aerodroma i uopšteno od svakog interesa ili propusta druge strane ili lica koji mogu da dovedu do sukob sa poverenim zadatkom Vazduhoplovna Komisija za Nesreće i Istraživanje i Incidenata ili koji utiču na njegovu objektivnost.
3. Komisioni për Hetimin e Aksidenteve dhe Incidenteve Aeronautike gjatë kryerjes së hetimit të sigurisë, nuk do të kërkoj dhe nuk do marr udhëzime nga askush dhe do të ketë autoritet të pakufizuar për kryerjen e hetimeve të sigurisë.	3. Aeronautical Accident and Incident Investigation Commission shall, in the conduct of the safety investigation, neither seek nor take instructions from anybody and shall have unrestricted authority over the conduct of the safety investigations.	3. Vazduhoplovna Komisija za Nesreće i Istraživanje i Incidenata tokom sprovođenja istrage koje se odnose na bezbednost ne traže niti primaju uputstva od bilo kog organa i ima neograničeno ovlašćenje za sprovođenje istrage koja se odnosi na bezbednost.
4. Aktivitetet që i besohen Komisionit për Hetimin e Aksidenteve dhe Incidenteve Aeronautike mund të zgjerohen dhe të përfshijnë mbledhjen dhe analizimin e	4. The activities entrusted to the Aeronautical Accident and Incident Investigation Commission may be extended to the gathering and analysis of aviation safety related	4. Aktivnosti poverene Vazduhoplovna Komisija za Nesreće i Istraživanje i Incidenata mogu obuhvatiti i prikupljanje i analizu informacija koje se odnose na vazduhoplovnu

informatave të ndërlidhura me sigurinë e aviacionit, veçanërisht për qëllime të parandalimit të aksidenteve deri në atë masë që këto aktivitete të mos ndikojnë në pavarësinë e saj dhe të mos përfshijnë përgjegjësi për çështje rregullative, administrative apo të standardeve. 5. Me qëllim që të informohet publiku për nivelin e përgjithshëm të sigurisë së aviacionit, një rishikim i sigurisë do të publikohet në baza vjetore në nivel kombëtar. Në këtë analizë, nuk do të zbulohen burimet e informatave konfidenciale. 6. Qeveria Republikës së Kosovës do të i siguroj Komisionit për Hetimin e Aksidenteve dhe Incidenteve Aeronautike të gjitha mjetet e nevojshme për të përmbushur përgjegjësitë e tij në mënyrë të pavarur dhe i njëjti do të mund të marr burime të mjaftueshme për të bërë këtë. Në veçanti: 6.1 kryesuesi i Komisionit për Hetimin e Aksidenteve dhe Incidenteve Aeronautike si autoritet multimodal, dhe udhëheqësi i njësisë përkatëse të aviacionit në KHAIA duhet të ketë përvojë dhe kompetencë në sigurinë e aviacionit civil për të përmbushur detyrat e tij apo saj në përputhje me këtë Rregullore dhe Ligjin për	information, in particular for accident prevention purposes, in so far as these activities do not affect its independence and entail no responsibility in regulatory, administrative or standards matters. 5. In order to inform the public of the general aviation safety level, a safety review shall be published annually at national level. In this analysis, the sources of confidential information shall not be revealed. 6. The Government of the Republic of Kosovo shall provide the Aeronautical Accident and Incident Investigation Commission with all necessary means to fulfil its responsibilities independently and shall be able to obtain sufficient resources to do so. In particular: 6.1 the chairman of the Aeronautical Accident and Incident Investigation Commission as a multimodal authority, and the head of the respective aviation unit in AAIIIC shall have the experience and competence in civil aviation safety to fulfil his or her tasks in accordance with this Regulation and Law on Civil Aviation of Republic of Kosovo;	bezbednost, naročito u pogledu sprečavanja nesreća, u onoj meri u kojoj ove aktivnosti ne utiču na njihovu aktivnost i ne podrazumevaju odgovornost u pogledu regulatornih, upravnih ili standardnih pitanja. 5. U cilju informisanja javnosti o opštem nivou vazduhoplovne bezbednosti, objavljuje se godišnji pregled bezbednosti na nacionalnom nivou. U ovoj analizi, ne objavljuju se izvori poverljivih informacija. 6. Vlada Republike Kosovo će obezbediti Komisiji za istraživanje Vazduhoplovnih Nesreća i Incidenata sva potrebna sredstva za ispunjavanje svojih nadležnosti nezavisno i isti će moći da dobija dovoljno resursa da to uradi. Posebno: 6.1 predsedavajući Komisije za istraživanje Vazduhoplovnih Nesreća i Incidenata, kao multimodalni organ, i rukovodilac relevantne jedinice vazduhoplovstva KIVNI, treba da bude iskusan i kompetentan u bezbednosti civilnog vazduhoplovstva kako bi ispunio njegove ili njene zadatke u skladu sa ovom Uredbom i Zakonom o
--	--	--

Aviacion Civil të Republikës së Kosovës; 6.2 hetuesve do u jepet statusi që u garanton pavarësinë; 6.3 Komisioni për Hetimin e Aksidenteve dhe Incidenteve Aeronautike do të përbëhet të paktën nga një hetues në dispozicion që është në gjendje të kryej funksionin e hetuesit përgjegjës në rast të një aksidenti të rëndë ajror; 6.4 Komisioni për Hetimin e Aksidenteve dhe Incidenteve Aeronautike do të i ndahet një buxhet i tillë që i lejon të kryej funksionet e tij; 6.5 komisioni për Hetimin e Aksidenteve dhe Incidenteve Aeronautike do të ketë në dispozicion të vetin stafin e kualifikuar dhe objektet e nevojshme, qoftë në mënyrë të drejtpërdrejt apo përmes bashkëpunimit të përmendur në nenin 6, apo përmes aranzhimeve me autoritetet apo subjektet e tjera, përfshirë edhe zyrat dhe hangarët që mundësojnë ruajtjen dhe ekzaminimin e avionëve, pjesëve si dhe mbetjeve të tyre.	6.2 the investigators shall be afforded status giving them the necessary guarantees of independence; 6.3 Aeronautical Accident and Incident Investigation Commission shall comprise at least one available investigator able to perform the function of the investigator-in-charge in the event of a major air accident; 6.4 Aeronautical Accident and Incident Investigation Commission shall be allocated a budget that enables it to carry out its functions; 6.5 Aeronautical Accident and Incident Investigation Commission shall have at its disposal, either directly or by means of the cooperation referred to in Article 6, or through arrangements with other national authorities or entities, qualified personnel and adequate facilities, including offices and hangars to enable the storage and examination of the aircraft, its contents and its wreckage.	civilnom vazduhoplovstvu Republike Kosova; 6.2 istražiteljima se dodeljuje status koji im omogućava neophodne garancije nezavisnosti; 6.3 Vazduhoplovna Komisija za Nesreće i Istraživanje i Incidenata se sastoji od najmanje jednog slobodnog istražitelja koji je sposoban da obavlja funkciju glavnog istražitelja u slučaju veće vazdušne nesreće; 6.4 izdvaja se budžet za Vazduhoplovna Komisija za Nesreće i Istraživanje i Incidenata koji mu omogućava da obavlja svoje funkcije; 6.5 Vazduhoplovna Komisija za Nesreće i Istraživanje i Incidenata na raspolaganje ima, bilo direktno ili indirektno ili uz pomoć saradnje iz člana 6. ili putem angažovanja nacionalnih organa ili lica, kvalifikovano osoblje i adekvatne objekte, uključujući kancelarije i hangare koje omogućavaju skladištenje i ispitivanje vazduhoplova, njegov sadržaj i olupine.
---	---	--

Neni 5 Detyrimi për hetime	Article 5 Obligation to investigate	Član 5 Obaveza vođenje istrage
1. Në bazë të Nenit 31, pika 4, e Ligjit për Aviacionin Civil, KHAIA është përgjegjëse për hetimin e aksidenteve dhe incidenteve në aviacionin civil. 2. Çdo aksident apo incident i rëndë që përfshin avionë të tjerë përveç atyre të specifikuar në Shtojcën II të Rregullores (EC) Nr 216/2008 të Parlamentit Evropian dhe të Këshillit të datës 20 shkurt 2008 për rregullat e përbashkëta në fushën e aviacionit civil dhe krijimin e Agjencisë Evropiane të Sigurisë së Aviacionit do i nënshtrohet hetimit të sigurisë në Republikën e Kosovës në territorin e së cilës ka ndodhur aksidenti ose incidenti i rëndë. 3. Në rastet kur një avion, përveç atyre të specifikuar në Shtojcën II të Rregullores (EC) Nr. 216/2008, i regjistruar në Republikën e Kosovës, është i përfshirë në një aksident ose incident të rëndë, vendndodhja e të cilit nuk mund të përcaktohet në mënyrë definitive si territor i ndonjë Shteti, hetimi i sigurisë kryhet nga Komisioni për Hetimin e Aksidenteve dhe Incidenteve Aeronautike i Republikës së Kosovës si shtet i regjistrimit. 4. Shkalla e hetimeve të sigurisë e referuar në paragrafët 1, 2, 3 dhe 5 dhe procedura që duhet	1. Pursuant to Article 31, section 4 of Law on Civil Aviation, AAIC is responsible to investigating accidents and incidents in civil aviation. 2. Every accident or serious incident involving aircraft other than specified in Annex II to Regulation (EC) No 216/2008 of the European Parliament and of the Council of 20 February 2008 on common rules in the field of civil aviation and establishing a European Aviation Safety Agency shall be the subject of a safety investigation in the Republic of Kosovo in the territory of which the accident or serious incident occurred. 3. When an aircraft, other than specified in Annex II to Regulation (EC) No 216/2008, registered in a Republic of Kosovo is involved in an accident or serious incident the location of which cannot be definitely established as being in the territory of any State, a safety investigation shall be conducted by the Accident and Incident Investigation Commission of the Republic of Kosovo as a State of registration. 4. The extent of safety investigations referred to in paragraphs 1, 2, 3 and 5 and the procedure	1. Prema članu 31, stav 4, Zakona o civilnom vazduhoplovstvu, VKNII je odgovorna za istragu nesreća i incidenata u civilnom vazduhoplovstvu. 2. Svaka nesreća ili ozbiljni incident u koji je učestvovao vazduhoplov, osim vazduhoplova iz Aneksa II Uredbe (EZ) br. 216/2008 Evropskog parlamenta i Saveta od 20. februara 2008. o zajedničkim pravilima u oblasti civilnog vazduhoplovstva i osnivanju Evropske agencije za bezbednost vazduhoplovstva, predmet je istrage koja se odnosi na bezbednost u Republici Kosovo na teritoriji u kojoj se nesreća ili ozbiljni incident dogodio. 3. Kada vazduhoplov, osim vazduhoplova iz Aneksa II Uredbe (EZ) br. 216/2008, koji je registrovan u Republici Kosovo, doživi nesreću ili ozbiljni incident na mestu za koje se ne može sa sigurnošću odrediti da li se nalazi na teritoriji neke države, istragu koja se odnosi na bezbednost vodi Vazduhoplovna Komisija za Nesreće i Istraživanje i Incidenata Republici Kosovo u koji je vazduhoplov registrovan. 4. Opseg istraga koje se odnose na bezbednost iz stavova 1, 2, 3 i 5 i postupka u skladu sa

të ndiqet në kryerjen e hetimeve të tilla të sigurisë përcaktohet nga Komisioni për Hetimin e Aksidenteve dhe Incidenteve Aeronautike, duke marrë parasysh mësimet që priten të nxirren nga hetime të tilla për përmirësimin e sigurisë së aviacionit, duke përfshirë edhe avionët me masë maksimale të ngritjes më pak ose të barabartë me 2 250 kg. 5. Autoritetet për hetimin e sigurisë mund të vendosin që të hetojnë incidente tjera përveç atyre të referuara në paragrafin 1, 2 dhe 3, si dhe aksidentet ose incidentet e rënda për lloje të tjera të avionit, në përputhje me legjislacionin kombëtar të Republikës së Kosovës, kur ata presin të nxjerrin mësimet të sigurisë prej tyre. 6. Hetimet e sigurisë të referuara në paragrafët 1, 2, 3 dhe 5 në asnjë rast nuk kanë të bëjnë me caktimin e fajit apo përgjegjësisë. Ato janë të pavarura, të ndara dhe pa paragjykim ndaj çfarëdo procedure gjyqësore apo administrative të përcaktimit të fajit apo përgjegjësisë.	to be followed in conducting such safety investigations shall be determined by the Aeronautical Accident and Incident Investigation Commission, taking into account the lessons it expects to draw from such investigations for the improvement of aviation safety, including for those aircraft with a maximum take-off mass less than or equal to 2 250 kg. 5. Safety investigation authorities may decide to investigate incidents other than those referred to in paragraphs 1,2 and 3, as well as accidents or serious incidents to other types of aircraft, in accordance with the national legislation of the Republic of Kosovo, when they expect to draw safety lessons from them. 6. Safety investigations referred to in paragraphs 1, 2, 3 and 5 shall in no case be concerned with apportioning blame or liability. They shall be independent of, separate from and without prejudice to any judicial or administrative proceedings to apportion blame or liability.	kojim se takve istrage koje se odnose na bezbednost trebaju voditi određuje organ odgovoran za istrage koje se odnose na bezbednost, vodeći pritom računa o poukama koje namerava izvući iz takvih istraga sa ciljem povećanja vazduhoplovne bezbednosti, uključujući vazduhoplove najveće uzletne mase manje od ili jednake 2 250 kg. 5. Organi odgovorni za istrage koje se odnose na bezbednost mogu da donesu odluku o sprovođenju istrage incidenata, osim onih iz stavova 1,2 i 3, kao i nesreća ili ozbiljnih incidenata u kojima su učestvovalle druge vrste vazduhoplova, u skladu sa nacionalnim zakonima Republici Kosovo, kada očekuju da će pomoću takvih istraga izvući pouke o bezbednosti. 6. Cilj istraga koje se odnose na bezbednost iz stavova 1, 2, 3 i 5. ni u kojem slučaju nije utvrđivanje krivice ili odgovornosti. Istrage su nezavisne i odvojene od sudskih ili upravnih postupaka i neće dovoditi u pitanje utvrđivanje krivice ili odgovornosti.
---	--	--

Neni 6 Bashkëpunimi ndërmjet autoriteteve për hetimin e sigurisë 1. Komisioni për Hetimin e Aksidenteve dhe Incidenteve Aeronautike i Republikës së Kosovës mund të kërkojë ndihmën e autoriteteve për hetim të sigurisë të Partnerëve të tjerë të HPEA. 2. Komisioni për Hetimin e Aksidenteve dhe Incidenteve Aeronautike mund të delegojë detyrën e kryerjes së hetimit për një aksident ose incident të rëndë tek një tjetër autoritet i hetimit të sigurisë në bazë të marrëveshjeve të përbashkëta dhe do të lehtësojë procesin e hetimeve nga autoriteti tjetër.	Article 6 Cooperation between safety investigation authorities 1. Aeronautical Accident and Incident Investigation Commission of Republic of Kosovo may request the assistance of safety investigation authorities from other ECAA Partners. 2. Aeronautical Accident and Incident Investigation Commission may delegate the task of conducting an investigation into an accident or serious incident to another safety investigation authority subject to mutual agreement and shall facilitate the investigation process by that other authority.	Član 6 Saradnja među organima za istrage koje se odnose na bezbednost 1. Vazduhoplovna Komisija za Nesreće i Istraživanje i Incidenata Republike Kosovo odgovoran za istragu koja se odnosi na bezbednost može da zatraži pomoć od organa za istrage koje se odnose na bezbednost iz drugog partnera ECAA. 2. Vazduhoplovna Komisija za Nesreće i Istraživanje i Incidenata može da prenese zadatak za sprovođenje istraga o nesrećama ili ozbiljnim incidentima drugom organu odgovornom za istrage koje se odnose na bezbednost i postaje predmet zajedničkog dogovora i omogućava tom drugom organu da sprovede proces istrage.
Neni 7 Rrjeti Evropian i Autoriteteve për Hetimin e Sigurisë së Aviacionit Civil 1. Partnerët e HPEA do të sigurojnë që autoritetet e tyre për hetimin të sigurisë krijojnë një Rrjet Evropian të Autoriteteve për Hetimin e Sigurisë së Aviacionit Civil (Rrjeti), që do të përbëhet nga udhëheqësit e autoriteteve për hetimin e sigurisë në secilin prej partnerëve të HPEA, dhe/ose në rast të një autoriteti shumë-modalësh, udhëheqësit e degës së aviacionit	Article 7 European Network of Civil Aviation Safety Investigation Authorities 1. ECAA Partners shall ensure that their safety investigation authorities establish between them a European Network of Civil Aviation Safety Investigation Authorities (the Network), composed of the heads of the safety investigation authorities in each of the ECAA Partners and/or, in the case of a multimodal authority, the head of its aviation branch, or	Član 7 Evropska mreža organa odgovornih za istrage koje se odnose na bezbednost civilnog vazduhoplovstva 1. Partneri ECAA će osigurati da njihovi organi za istragu koja se odnosi na bezbednost zajedno uspostavljaju Evropsku mrežu organa za istragu bezbednosti civilnog vazduhoplovstva (Mreža), sastavljenoj od rukovodioca organa za istragu koje se odnose na bezbednost svih partnera ECAA i/ili u slučaju multimodalnog organa, šefova

apo përfaqësuesit e tyre, përfshirë edhe zgjedhjen e një kryesuesi për një periudhë prej 3 vjetësh nga radhët e këtyre përfaqësuesve. Në konsultim të ngushtë me anëtarët e Rrjetit, kryetari harton programin vjetor të punës së Rrjetit, i cili do të jetë në përputhje me objektivat dhe përmbush përgjegjësitë e përcaktuara në paragrafin 2 dhe 3. Komisioni Evropian transmeton programin e punës tek Parlamenti Evropian dhe Këshilli. Kryetari gjithashtu harton rendin e ditës për mbledhjet e Rrjetit. 2. Rrjeti do të synoj përmirësimin e mëtejshëm të cilësisë së hetimeve të kryera nga autoritetet për hetimin e sigurisë si dhe të forcoj pavarësinë e tyre. Në veçanti, ai inkurajon për standarde të larta në metodat e hetimit dhe trajnimin të hetuesve. 3. Në mënyrë që të arrihen objektivat e përcaktuara në paragrafin 2, Rrjeti do të jetë përgjegjës, në veçanti për: 3.1 përgatitjen e sugjerimeve dhe këshillimin e institucioneve të Bashkimit Evropian në të gjitha aspektet e hartimit dhe zbatimit të politikave dhe rregullave të Bashkimit Evropian në lidhje me hetimet e sigurisë dhe parandalimin e aksidenteve dhe incidenteve;	their representatives, including a chairman chosen among these for a period of 3 years. In close consultation with the members of the Network, the chairman shall draw up the annual work programme of the Network, which shall comply with the objectives and meet the responsibilities set out in paragraphs 2 and 3 respectively. The European Commission shall transmit the work programme to the European Parliament and the Council. The chairman shall also draw up the agenda for the meetings of the Network. 2. The Network shall seek to further improve the quality of investigations conducted by safety investigation authorities and to strengthen their independence. In particular, it shall encourage high standards in investigation methods and investigator training. 3. In order to achieve the objectives set out in paragraph 2, the Network shall be responsible, in particular, for: 3.1 preparing suggestions to and advising European Union institutions on all aspects of development and implementation of European Union policies and rules relating to safety investigations and the prevention of accidents and incidents;	njihovih ogranaka vazduhoplovstva, ili njihovih predstavnika, uključujući i izabranog predsednika, iz njihovih redova, za period od 3 godine. Predsednik, u bliskoj saradnji sa članovima Mreže, izrađuje godišnji program rada Mreže koji je u skladu sa ciljevima iz stava 2. i odgovornostima iz stava 3. Evropsko Komisija program rada prosleđuje Evropskom parlamentu i Savetu. Predsednik takođe izrađuje dnevni red za sastanke Mreže. 2. Mreža nastoji dodatno da unapređuje kvalitet istraga koje sprovode organi odgovorni za istrage koje se odnose na bezbednost i jača njihovu nezavisnost. Mreža posebno podstiče visoke standarde u pogledu istražnih metoda i osposobljavanja istražitelja. 3. Kako bi se postigli ciljevi iz stava 2., Mreža je posebno odgovorna za: 3.1 pripremu predloga i savetovanje institucija Evropske Unije o svim aspektima izrade i sprovođenja politika i pravila Evropske Unije o istragama koje se odnose na bezbednost i o sprečavanju nesreća i incidenata;
---	---	--

3.2 promovimin e shkëmbimit të informacionit të dobishëm për përmirësimin e sigurisë së aviacionit dhe në mënyrë aktive promovimin e bashkëpunimit të strukturuar në mes të autoriteteve për hetimin e sigurisë, Komisionit Evropian, AESA dhe autoriteteve kombëtare të aviacionit civil; 3.3 koordinimin dhe organizimin, kur është e përshtatshme edhe të 'vlerësimeve nga kolegët', aktivitetet përkatëse të trajnimit dhe programeve për zhvillim të aftësive të hetuesve; 3.4 promovimin e praktikave më të mira të hetimit të sigurisë me qëllim të zhvillimit të një metodologjie të përbashkët të Bashkimit Evropian për hetimin e sigurisë dhe hartimi i një inventari të praktikave të tilla; 3.5 forcimin e kapaciteteve hetuese të autoriteteve për hetimin e sigurisë, në veçanti me zhvillimin dhe menaxhimin e një kornize për ndarjen e burimeve; 3.6 ofrimin e ndihmës së duhur, me kërkesë të autoriteteve për hetimin e sigurisë me qëllim të zbatimit të nenit	3.2 promoting the sharing of information useful for the improvement of aviation safety and actively promoting structured cooperation between safety investigation authorities, the European Commission, EASA and national civil aviation authorities; 3.3 coordinating and organising, where appropriate, 'peer reviews', relevant training activities and skills development programmes for investigators; 3.4 promoting best safety investigation practices with a view to developing a common European Union safety investigation methodology and drawing up an inventory of such practices; 3.5 strengthening the investigating capacities of the safety investigation authorities, in particular by developing and managing a framework for sharing resources; 3.6 providing, at the request of the safety investigation authorities for the purpose of the application of Article 6,	3.2 promovisanje razmene informacija korisnih za poboljšanje vazduhoplovne bezbednosti i aktivno promovisanje organizovane saradnje između organa odgovornih za istrage koje se odnose na bezbednost, Evropske Komisiju, EASA-e i nacionalnih organa za civilno vazduhoplovstvo; 3.3 koordinaciju i organizovanje, kada je to potrebno, 'ocenjivanje od kolega', i odgovarajuće aktivnosti obuke i programa za razvoj sposobnosti istražitelja; 3.4 promovisanje dobrih praksi u istragama koje se odnose na bezbednost u cilju razvoja zajedničke metodologije Evropske Unije za istrage koje se odnose na bezbednost i izradu popisa takvih praksi; 3.5 jačanje kapaciteta za istraživanje organa odgovornih za istrage koje se odnose na bezbednost, konkretno izradom i upravljanjem okvirom za deljenje resursa; 3.6 pružanje odgovarajuće pomoći, na zahtev organa odgovornih za istrage koje se odnose na bezbednost u cilju
--	---	--

6, duke përfshirë, por jo duke kufizuar në listën e hetuesve, pajisjeve dhe aftësive në dispozicion të Partnerëve tjerë të HPEA për përdorim të mundshëm nga autoriteti për kryerje të hetimit; 3.7 qasjen në informatat në bazën e të dhënave të përmendura në Nenin 18, dhe analizimi i rekomandimeve të sigurisë me qëllim të identifikimit të rekomandimeve të rëndësishme të sigurisë me rëndësi të gjerë të Bashkimit Evropian . 4. Anëtarët e Rrjetit as nuk kërkojnë e as nuk pranojnë udhëzime nga ndonjë organ që mund të ndikojë në statusin e pavarur të hetimeve të sigurisë. 5. AESA do të ftohet si vëzhgues në takimet e Rrjetit, sipas nevojës. Rrjeti gjithashtu mund të ftojë vëzhgues nga autoritetet për hetimin e sigurisë të vendeve të treta dhe ekspertë të tjerë relevantë për të marrë pjesë në mbledhjet e tij. 6. Komisioni Evropian lidhet ngushtë me punën e Rrjetit dhe pranon mbështetjen e nevojshme nga Rrjeti për aspekte të rëndësishme që lidhen me zhvillimin e Bashkimit Evropian të aviacionit civil për hetimin e aksidenteve dhe politikën e parandalimit dhe rregullimit. Komisioni Evropian i siguron Rrjetit mbështetjen e	appropriate assistance, including, but not limited to, a list of investigators, equipment and capabilities available in other ECAA Partners for potential use by the authority conducting an investigation; 3.7 having access to information contained in the database referred to in Article 18, and analyse the safety recommendations therein with a view to identifying important safety recommendations of European Union-wide relevance. 4. The members of the Network shall neither seek nor accept instructions from any body which could affect the independent status of safety investigations. 5. EASA shall, as appropriate, be invited as an observer to the meetings of the Network. The Network may also invite observers from safety investigation authorities of third countries and other relevant experts to attend its meetings. 6. The European Commission shall be closely associated with the work of the Network and shall receive the necessary support from the Network on relevant aspects related to the development of the European Union civil aviation accident investigation and prevention policy and regulation. The European Commission shall provide the Network with	primene člana 6., koja između ostalog uključuje, ali se ne ograničava na spisak istražitelja, opreme i sredstava raspoloživih u ostalim partnerima ECAA za potencijalnu upotrebu od strane organa koji sprovodi istragu; 3.7 pristup informacijama u bazi podataka iz člana 18. i analiza preporuka u pogledu bezbednosti kako bi se utvrdile važne preporuke u vezi bezbednosti koje su značajne za celu Evropske Unije . 4. Članovi Mreže na smeju zahtevati ni prihvati uputstva od bilo kog organa, koje mogu uticati na status nezavisnosti istraga koje se odnose na bezbednost. 5. EASA se prema potrebi poziva da na sastancima Mreže učestvuje kao posmatrač. Na svoje sastanke Mreža može pozvati i posmatrače iz organa odgovornih za istrage koje se odnose na bezbednost iz trećih zemalja i druge relevantne stručnjake. 6. Evropsko Komisija je usko povezana sa radom Mreže i od Mreže prima potrebnu podršku u pogledu relevantnih aspekata u vezi sa izradom politika i propisa Evropske Unije , koji se odnose na istrage o nesrećama u civilnom vazduhoplovstvu i sprečavanju tih nesreća. Evropsko Komisija Mreži osigurava
---	--	---

nevojshme, duke përfshirë por jo duke kufizuar ndihmën për përgatitjen dhe organizimin e takimeve të tij, si dhe për publikimin e një raportit vjetor që përfshin aktivitetet e Rrjetit. Komisioni Evropian ia përcjell raportin vjetor Parlamentit Evropian dhe Këshillit. Neni 8 Pjesëmarrja e AESA dhe autoriteteve të aviacionit civil kombëtar në hetimet e sigurisë 1. Komisioni për Hetimin e Aksidenteve dhe Incidenteve Aeronautike, me kusht që plotësohet kërkesa e mos ekzistimit të konfliktit të interesit, e ftojnë AESA-në dhe autoritetet kombëtare të aviacionit civil të partnerëve të HPEA në fjalë, që në kuadër të kompetencave të tyre përkatëse, të emërojnë një përfaqësues që të marrë pjesë: 1.1 si këshilltar për hetuesin përgjegjës në çdo hetim të sigurisë sipas nenit 5(1), 5(2) dhe 5(3), të kryer në territorin e Republikës së Kosovës ose në lokacionin e përmendur në nenin 5(3) nën kontrollin dhe diskrecionin e hetuesit përgjegjës;	the necessary support, including but not limited to assistance for the preparation and organisation of its meetings, as well as for the publication of an annual report covering the activities of the Network. The European Commission shall transmit the annual report to the European Parliament and the Council. Article 8 Participation of EASA and national civil aviation authorities in safety investigations 1. Aeronautical Accident and Incident Investigation Commission shall, provided that the requirement of no conflict of interest is satisfied, invite EASA and national civil aviation authorities of the ECAA Partners concerned, within the scope of their respective competence, to appoint a representative to participate: 1.1 as an adviser to the investigator-in-charge in any safety investigation under Article 5(1), 5(2) and 5(3), conducted in the territory of a Republic of Kosovo or in the location referred to in Article 5(3) under the control and at the discretion of the investigator-in-charge;	potrebnu podršku uključujući, ali ne ograničavajući se na, pomoć prilikom pripreme i organizacije sastanaka, takođe i prilikom objavljivanja godišnjeg izveštaja koji obuhvata aktivnosti Mreže. Evropsko Komisija prosleđuje godišnji izveštaj Evropskom parlamentu i Savetu. Član 8 Učestvovanje EASA-e i nacionalnih organa za civilno vazduhoplovstvo u istragama koje se odnose na bezbednost 1. Pod uslovom da je zahtev za nepostojanje sukoba interesa ispunjen, Vazduhoplovna Komisija za Nesreće i Istraživanje i Incidenata pozivaju EASA-u i nacionalna tela za civilno vazduhoplovstvo dotičnih partnera ECAA da u okviru svojih nadležnosti imenuju predstavnika koji će učestvovati: 1.1 kao savetnik glavnom istražitelju u svim istragama koje se odnose na bezbednost u skladu sa članom 5(1),5(2) i 5(3), na teritoriji Republike Kosovo ili na lokaciji iz člana 5(3) pod kontrolom prema diskreciji glavnog istražitelja;
---	---	--

1.2 si këshilltar i emëruar sipas kësaj rregulloreje, të ndihmojë përfaqësuesin/përfaqësuesit të akredituar të Partnerëve të HPEA në çdo hetim të sigurisë të zhvilluar në një vend të tretë për të cilat ftohet Komisioni për Hetimin e Aksidenteve dhe Incidenteve Aeronautike që të caktojë një përfaqësues të akredituar në përputhje me standardet ndërkombëtare dhe praktikën e rekomanduar për aksidentin e avionit dhe hetimin e incidentit, nën mbikëqyrjen e përfaqësuesit të akredituar.	1.2 as an adviser appointed under this Regulation to assist accredited representative(s) of the ECAA Partners in any safety investigation conducted in a third country to which a Aeronautical Accident and Incident Investigation Commission is invited to designate an accredited representative in accordance with international standards and recommended practices for aircraft accident and incident investigation, under the supervision of the accredited representative.	1.2 kao savetnik imenovan u skladu sa ovom Uredbom da pomogne ovlašćenom predstavniku/predstavnicima partnera ECAA u svim istragama koje se sprovode u trećim zemljama u kojima je Vazduhoplovna Komisija za Nesreće i Istraživanje i Incidenata pozvan da imenuje ovlašćenog predstavnika u skladu sa međunarodnim standardima i preporučenim praksama za istraživanje vazduhoplovnih nesreća i incidenata pod nadzorom ovlašćenog predstavnika.
2. Pjesëmarrësit e përmendur në paragrafin 1 kanë të drejtë, në mënyrë të veçantë që të:	2. The participants referred to in paragraph 1 shall be entitled, in particular to:	2. Učesnici iz stava 1. imaju prava da:
2.1 vizitojnë vendngjarjen e aksidentit dhe të shqyrtojnë mbetjet;	2.1 visit the scene of the accident and examine the wreckage;	2.1 posete mesto nesreće i pregledaju olupinu;
2.2. sugjerojnë fushat e marrjes në pyetje dhe marrjen e informacionit nga dëshmitarët;	2.2 suggest areas of questioning and obtain witness information;	2.2 predlože oblasti ispitivanja i prikupe informacije od svedoka;
2.3 pranojnë kopje të të gjitha dokumenteve përkatëse dhe të marrin informacionin e duhur faktik;	2.3 receive copies of all pertinent documents and obtain relevant factual information;	2.3 dobiju kopije svih relevantnih dokumenata i sve relevantne informacije o činjeničnom stanju;
2.4 të marrin pjesë në leximin e regjistrimeve, me përjashtim të	2.4 participate in the read-outs of recorded media, except cockpit voice or image recorders;	2.4 učestvuju u čitanje podataka medijskih snimaka, izuzev snimljenih glasova i fotografija u kabini;

regjistruessve të zërit apo imazheve që gjenden në kabinë; 2.5 marrin pjesë në aktivitetet hetimore jashtë vendit të ngjarjes siç janë ekzaminimet e komponentëve, testet dhe simulimet, informimet (briefingjet) teknike dhe takimet mbi ecurinë e hetimeve, përveç kur kanë të bëjnë me përcaktimin e shkaqeve apo formulimin e rekomandimeve të sigurisë. 3. AESA dhe autoritetet kombëtare të aviacionit civil do e mbështesin hetimin në të cilën ata marrin pjesë duke ofruar informacionet e kërkuara, këshilltarët dhe pajisjet Komisionit për Hetimin e Aksidenteve dhe Incidenteve Aeronautike. Neni 9 Detyrimi për të lajmëruar aksidentet dhe incidentet serioze 1. Çdo person i përfshirë, i cili ka njohuri për ndodhinë e një aksidenti ose incidenti të rëndë në Republikën e Kosovës, e njofton pa vonesë Komisionin për Hetimin e Aksidenteve dhe Incidenteve Aeronautik.	2.5 participate in off-scene investigative activities such as component examinations, tests and simulations, technical briefings and investigation progress meetings, except when related to the determination of the causes or the formulation of safety recommendations. 3. EASA and the national civil aviation authorities shall support the investigation in which they participate by supplying the requested information, advisers and equipment to the Aeronautical Accident and Incident Investigation Commission. Article 9 Obligation to notify accidents and serious incidents 1. Any person involved who has knowledge of the occurrence of an accident or serious incident in Republic of Kosovo, shall notify without delay Aeronautical Accident and Incident Investigation Commission.	2.5 učestvuju u istražnim radnjama van mesta nesreće, kao što su pregledi sastavnih delova ispitivanja i simulacije, tehnički kratki sastanci i sastanci o napretku istrage, osim kada su u vezi sa određivanjem uzroka ili izradom preporuka u pogledu bezbednosti. 3. EASA i nacionalni organi za civilno vazduhoplovstvo podržavaju istragu u kojoj učestvuju tako što Vazduhoplovna Komisija za Nesreće i Istraživanje i Incidenata osiguravaju tražene informacije, savetnike i opremu. Član 9 Obaveza obaveštavanja o nesrećama i ozbiljnim incidentima 1. Svako lice koje zna da se dogodila nesreća ili ozbiljan incident dužno je da o tome odmah obavesti Vazduhoplovna Komisija za Nesreće i Istraživanje i Incidenata Republike Kosovo na čijoj teritoriji se dogodila nesreća ili ozbiljni incident.
--	---	---

2. Komisioni për Hetimin e Aksidenteve dhe Incidenteve Aeronautik e njofton pa vonesë Komisionin Evropian , AESA, Organizatën Ndërkombëtare të Aviacionit Civil (ONAC), partnerët e HPEA dhe vendet e treta përkatëse, në përputhje me standardet ndërkombëtare dhe praktikrat e rekomanduara të ndodhisë së të gjitha aksidenteve dhe incidenteve të rënda për të cilat është njoftuar. Neni 10 Pjesëmarrja e partnerëve të HPEA në hetimet e sigurisë 1. Pas marrjes së njoftimit për një aksident ose incident të rëndë nga një tjetër shtet partner i HPEA apo një vend i tretë, partnerët e HPEA që janë Shteti i regjistrimit, Shteti i operatorit, Shteti i Projektimit dhe Shteti i prodhimit duhet që sa më shpejt të jetë e mundur ta informojë shtetin partner të HPEA ose vendin e tretë në territorin e të cilit ka ndodhur aksidenti ose incidenti i rëndë nëse kanë për qëllim të e emërojnë një përfaqësues të akredituar në përputhje me standardet ndërkombëtare dhe praktikrat e rekomanduara. Kur të emërohet një përfaqësues i tillë i akredituar, duhet gjithashtu të ofrohet edhe emri dhe detajet e kontaktit si dhe data e pritshme e mbërritjes nëse përfaqësuesi i akredituar synon të udhëtojë në vendin i cili ka dërguar njoftimin.	2. Aeronautical Accident and Incident Investigation Commission shall notify without delay the European Commission , EASA, the International Civil Aviation Organisation (ICAO), the ECAA Partners and third countries concerned in accordance with the international standards and recommended practices of the occurrence of all accidents and serious incidents of which it has been notified. Article 10 Participation of the ECAA Partners in safety investigations 1. Upon receipt of the notification of the occurrence of an accident or serious incident from another ECAA Partner State or third country, the ECAA Partners which are the State of Registry, the State of the Operator, the State of Design and the State of Manufacture shall, as soon as possible, inform the ECAA Partner State or third country in the territory of which the accident or serious incident occurred whether they intend to appoint an accredited representative in accordance with the international standards and recommended practices. Where such an accredited representative is appointed, name and contact details shall also be provided, as well as the expected date of arrival if the accredited representative intends to travel to the country which sent the notification.	2. Vazduhoplovna Komisija za Nesreće i Istraživanje i Incidenata bez odlaganja u skladu sa međunarodnim standardima i preporučenim praksama odmah obaveštava Evropsko Komisiju, EASA-u, Međunarodnu organizaciju civilnog vazduhoplovstva (ICAO), partnere ECAA i dotične treće zemlje o svim nesrećama i ozbiljnim incidentima o kojima je on obavešten. Član 10 Učešće partnera ECAA u istragama koje se odnose na bezbednost 1. Nakon prijema obaveštenja o nesreći ili ozbiljnom incidentu od druge države partnera ECAA ili treće zemlje, partneri ECAA, koji su država registracije, država operatora, država projektovanja i država proizvodnje, što je pre moguće obaveštavaju državu partnera ECAA ili treću zemlju, na čijoj teritoriji se dogodila nesreća ili ozbiljan incident, o tome da li nameravaju da imenuju ovlašćenog predstavnika u skladu sa međunarodnim standardima i preporučenim praksama. Prilikom imenovanja ovlašćenog predstavnika, daju se kontakt podaci kao i očekivani datum dolaska, ukoliko ovlašćeni predstavnik ima namere da otputuje u zemlju koja je poslala obaveštenje.
--	---	--

2. Përfaqësuesit e akredituar nga Shteti i Projektimit emërohen nga autoriteti për hetimin e sigurisë nga partnerët e HPEA në territorin e të cilës gjendet selia e mbajtësit të certifikatës për llojin e modelit të avionit apo motorit. Neni 11 Statusi i hetuesve të sigurisë 1. Pas emërimit të hetuesve nga Komisioni për Hetimin e Aksidenteve dhe Incidenteve Aeronautike dhe pavarësisht ndonjë hetimi gjyqësor, hetuesi përgjegjës është i autorizuar që t'i ndërmarrë masat e nevojshme për t'i përmbushur kërkesat e hetimit të sigurisë. 2. Pavarësisht detyrimeve të konfidencialitetit sipas akteve ligjore përkatëse të Republikës së Kosovës, hetuesi përgjegjës, në veçanti ka të drejtë: 2.1 të ketë qasje të menjëhershme të pakufizuar dhe të papenguar në vendin e aksidentit ose incidentit si dhe në avion, pjesët apo mbetjet e tij;	2. Accredited representatives for the State of Design shall be appointed by the safety investigation authority of the ECAA Partner in the territory of which the principal place of business of the certificate holder for the type design of the aircraft or power plant is located. Article 11 Status of the safety investigators 1. Upon appointment of investigators by Aeronautical Accident and Incident Investigation Commission and notwithstanding any judicial investigation, the investigator-in-charge shall have the authority to take the necessary measures to satisfy the requirements of the safety investigation. 2. Notwithstanding the confidentiality obligations under the relevant legal acts of the Republic of Kosovo, the investigator-in-charge shall in particular be entitled to: 2.1 have immediate unrestricted and unhampered access to the site of the accident or incident as well as to the aircraft, its contents or its wreckage;	2. Ovlašćeni predstavnici za Državu projektovanja imenjuju se od organa za istragu koja se odnosi na bezbednost partnera ECAA, na teritoriji u kojoj se nalazi sedište poslovanja imaoca sertifikata za modeliranje tipa vazduhoplova ili motora. Član 11 Status istražitelja za bezbednost 1. Nakon imenovanja istražitelja od strane Komisije za Istraživanje Vazduhoplovnih Nesreća i Incidenata i bez obzira na bilo kakvu sudsku istragu, glavni istražitelj je ovlašćen da preduzima neophodne mere za ispunjavanje zahteva istrage koja se odnosi na bezbednost. 2. Bez obzira na obaveze u pogledu poverljivosti, predviđene u relevantnim pravnim aktima Republike Kosova, odgovorni istražitelj, posebno ima pravo da: 2.1 odmah dobije neograničen i nesmetan pristup mestu nesreće ili incidenta, kao i vazduhoplovu ili olupini;
--	---	---

2.2 të sigurojë një renditje të menjëhershme të provave dhe largimin e kontrolluar të mbetjeve, ose përbërësve me qëllim ekzaminimin ose analizimin; 2.3 të ketë qasje të menjëhershme dhe kontroll mbi regjistruesit e fluturimit, përmbajtjen e tyre dhe të gjitha të dhënat e tjera përkatëse; 2.4 të kërkojë dhe të kontribuojë në ekzaminimin e plotë të autopsisë së trupave të personave të lënduar për vdekje dhe të ketë qasje të menjëhershme në rezultatet e ekzaminimeve të tilla ose të testimeve të bëra mbi mostrat e marra; 2.5 të kërkojë ekzaminim mjekësor të njerëzve të përfshirë në operimin e avionit apo të kërkojë kryerjen e testimeve mbi mostrat e marra nga njerëzit e tillë dhe të ketë qasje të menjëhershme në rezultatet e ekzaminimeve ose testimeve të tilla; 2.6 t'i thërrasë dhe marrë në pyetje dëshmitarët dhe të kërkojë nga ata që të japin ose të prodhojnë informacion ose prova relevante për hetimin e sigurisë;	2.2 ensure an immediate listing of evidence and controlled removal of debris, or components for examination or analysis purposes; 2.3 have immediate access to and control over the flight recorders, their contents and any other relevant recordings; 2.4 request, and contribute to, a complete autopsy examination of the bodies of the fatally injured persons and to have immediate access to the results of such examinations or of tests made on samples taken; 2.5 request the medical examination of the people involved in the operation of the aircraft or request tests to be carried out on samples taken from such people and to have immediate access to the results of such examinations or tests; 2.6 to call and examine witnesses and to require them to furnish or produce information or evidence relevant to the safety investigation;	2.2 osigura da se odmah napravi popis dokaza i kontrolisanog uklanjanja delova ili olupine radi pregleda ili analize; 2.3 odmah dobije pristup uređajima za snimanje podataka o letu, njihovom sadržaju i svim drugim relevantnim evidencijama kao i ovlašćenje za njihov nadzor; 2.4 traži kompletnu obdukciju tela poginulih lica i da doprinos toj obdukciji i odmah dobije pristup rezultatima takvih pregleda ili ispitivanja uzetih uzoraka; 2.5 traži medicinski pregled lica uključenih u operacije vazduhoplova ili traži ispitivanje uzoraka uzetih od tih lica i odmah dobija pristup rezultatima takvih pregleda ili ispitivanja; 2.6 poziva i ispituje svedoke i zahteva od njih da daju informacije ili dokaze koji su relevantni za vođenje istrage koja se odnosi na bezbednost;
--	--	---

2.7 të ketë qasje të lirë në çfarëdo informate apo të dhëne përkatëse të mbajtura nga pronari, mbajtësi i certifikatës të projektimit të tipit, organizata përgjegjëse për mirëmbajtjen, organizata e trajnimit, operatori apo prodhuesi i avionit, autoritetet përgjegjëse për aviacionin civil, AESA dhe ofruesit e shërbimeve të navigimit ajror ose operatorët e aerodromit. 3. Hetuesi përgjegjës do t'i delegojë tek ekspertët dhe këshilltarët e tij, si dhe tek përfaqësuesit e akredituar, ekspertët dhe këshilltarët e tyre, të drejtat e listuara në paragrafin 2, deri në masën e nevojshme për t'u mundësuar atyre që të marrin pjesë në mënyrë efektive në hetimin e sigurisë. Këto të drejtat nuk cenojnë të drejtat e hetuesve dhe ekspertëve të caktuar të autoritetit përgjegjës të hetimit gjyqësor. 4. Çdo person që merr pjesë në hetimet e sigurisë kryen detyrat e tij në mënyrë të pavarur dhe nuk duhet të kërkojë, e as të pranojë udhëzime nga askush, përveçse nga hetuesit përgjegjës ose përfaqësuesit e akredituar.	2.7 have free access to any relevant information or records held by the owner, the certificate holder of the type design, the responsible maintenance organisation, the training organisation, the operator or the manufacturer of the aircraft, the authorities responsible for civil aviation, EASA and air navigation service providers or aerodrome operators. 3. The investigator-in-charge shall extend to his or her experts and advisers, as well as to the accredited representatives, their experts and advisers, the entitlements listed in paragraph 2, to the extent necessary to enable them to participate effectively in the safety investigation. Those entitlements are without prejudice to the rights of the investigators and experts designated by the authority in charge of the judicial investigation. 4. Any person participating in safety investigations shall perform his or her duties independently and shall neither seek, nor accept instructions from anybody, other than the investigator-in-charge or the accredited representative.	2.7 ima slobodan pristup svim relevantnim informacijama ili evidencijama vlasnika, imaoca sertifikata za projekat tipa vazduhoplova, organizacije odgovorne za održavanje, organizacije za obuku, operatora ili proizvođača vazduhoplova organa nadležnih za civilno vazduhoplovstvo, EASA-e i pružalaca usluga tokom leta ili operatora aerodroma. 3. Glavni istražitelj će na svoje stručnjake ili savetnike, kao i na ovlašćene predstavnike, njihove stručnjake i savetnike preneti ovlašćenja iz stava 2. u meri u kojoj je to potrebno kako bi mogli efikasno učestvovati u istrazi koja se odnosi na bezbednost. Ta ovlašćenja ne dovode u pitanje prava istražitelja i stručnjaka koje je imenovao organ nadležan za sudsku istragu. 4. Svako lice koje učestvuje u istragama koje se odnose na bezbednost svoje zadatke izvršava nezavisno i ne prima niti traži bilo kakva uputstva ni od koga osim od glavnog istražitelja ili ovlašćenog predstavnika.
---	---	---

Neni 12 Koordinimi i hetimeve	Article 12 Coordination of investigations	Član 12 Koordinacija istraga
1. Në rastet kur iniciohet një hetim gjyqësor, hetuesi përgjegjës njoftohet për këtë. Në një rast të tillë, hetuesi përgjegjës siguron gjurmueshmërinë dhe ruan regjistruarit e fluturimit dhe çdo provë fizike. Autoriteti gjyqësor mund të emërojë një zyrtar nga ai autoritet që t'i shoqëroj regjistruarit e fluturimit ose provat fizike në vendin e leximit apo trajtimit. Në rastet kur ekzaminimi ose analiza e provave të tilla fizike mund të modifikoj, ndryshoj apo shkatërroj ato, nevojitet marrëveshje paraprake me autoritetet gjyqësore, pa cenuar ligjin kombëtar. Kur një marrëveshje e tillë nuk arrihet në bazë të marrëveshjeve paraprake të përmendura në paragrafin 3 brenda një kohe të arsyeshme dhe jo më vonë se 2 javë pas kërkesës, ajo nuk do ta ndalojë hetuesin përgjegjës nga kryerja e ekzaminimit ose analizës. Kur autoriteti gjyqësor ka të drejtën të konfiskojë ndonjë provë, hetuesi përgjegjës do të ketë qasje të menjëhershme dhe të pakufizuar në provat e tilla dhe në përdorimin e tyre. 2. Kur gjatë kryerjes së hetimeve të sigurisë bëhet e ditur ose dyshohet në një akt i ndërhyrjes së paligjshme siç parashihet sipas Ligjit për Aviacion Civil të Republikës së Kosovës, ka ndodhur në një aksident ose	1. When a judicial investigation is also instituted, the investigator-in-charge shall be notified thereof. In such a case, the investigator-in-charge shall ensure traceability and retain custody of flight recorders and any physical evidence. The judicial authority may appoint an official from that authority to accompany the flight recorders or physical evidence to the place of the read-out or treatment. Where examination or analysis of such physical evidence may modify, alter or destroy it, prior agreement from the judicial authorities will be required, without prejudice to national law. Where such agreement is not obtained according to the advance arrangements referred to in paragraph 3 within a reasonable time and not later than 2 weeks following the request, it shall not prevent the investigator-in-charge from conducting the examination or analysis. Where the judicial authority is entitled to seize any evidence, the investigator-in-charge shall have immediate and unlimited access to and use of such evidence. 2. Where, in the course of the safety investigation, it becomes known or it is suspected that an act of unlawful interference as provided for under Law on Civil Aviation of Republic of Kosovo, was involved in the	1. Kada se i sudska istraga pokrene o tome mora biti obavešten i glavni istražitelj. U tom slučaju glavni istražitelj osigurava sledljivost i zadržava nadzor nad uređajima za snimanje podataka o letu i svim materijalnim dokazima. Sudski organ može da imenuje službenika tog organa da prati uređaje za snimanje podataka parametara leta ili materijalne dokaze do ispisa ili obrade. Ako postoji opasnost da pregled ili analiza takvih materijalnih dokaza prouzrokuje promene na njima ili njihov preobražaj ili uništenje, potrebno je dobiti prethodno odobrenje sudskih organa, ne dovodeći u pitanje nacionalne zakone. Ako se u skladu sa prethodnim dogovorima iz stava 3. takvo odobrenje ne dobije u razumnom roku, ne dužem od 2 nedelje od postavljenog zahteva, glavni istražitelj može svejedno započeti pregled ili analizu. Kada sudski organ ima ovlašćenje da zapleni sve dokaze, glavni istražitelj ima neposredan i neograničen pristup takvim dokazima kao i pravo na njihovo korišćenje. 2. Ako se tokom istrage koja se odnosi na bezbednost sazna ili posumnja da je u nesreći ili u ozbiljnom incidentu došlo do nezakonitog ometanja, kako je to predviđeno u Zakonom o civilnom vazduhoplovstvu Republike Kosovo,

incident të rëndë, hetuesi përgjegjës i njofton menjëherë autoritetet kompetente për këtë. Informacioni relevant i mbledhur gjatë hetimit të sigurisë duhet të ndahet me ato autoritete menjëherë dhe sipas kërkesës, gjithashtu material relevant mund të transferohet tek këto autoritete. Ndarja e atij informacioni dhe materiali duhet të bëhet pa cenuar të drejtën e Komisionit për Hetimin e Aksidenteve dhe Incidenteve Aeronautike që të vazhdoj hetimet e sigurisë, në koordinim me autoritetet tek të cilat mund të jetë transferuar kontrolli i vendngjarjes.	accident or serious incident, the investigator-in-charge shall immediately inform the competent authorities thereof. The relevant information collected in the safety investigation shall be shared with those authorities immediately and upon request, relevant material may also be transferred to those authorities. The sharing of that information and that material shall be without prejudice to the right of the Aeronautical Accident and Incident Investigation Commission to continue the safety investigation, in coordination with the authorities to which the control of the site may have been transferred.	na primer nacionalnom zakonu koji se odnosi na istrage o nesrećama, glavni istražitelj o tome odmah obaveštava nadležne organe. Relevantne informacije prikupljene tokom istrage koja se odnosi na bezbednost odmah se saopštavaju tim organima, a na njihov zahtev može im se predati i sav relevantni materijal. Deljenje tih informacija i materijala ne dovodi u pitanje pravo Vazduhoplovna Komisija za Nesreće i Istraživanje i Incidenata da u dogovoru sa organima kojima bi mogao biti prepušten nadzor nad mestom nesreće nastave istragu koja se odnosi na bezbednost.
3. Partnerët e HPEA do sigurojnë që autoritetet e hetimit të sigurisë, në njërën anë dhe autoritetet e tjera që kanë të ngjarë të jenë të përfshira në aktivitetet që kanë të bëjnë me hetimin e sigurisë, si autoritetet e gjyqësorit, aviacionit civil dhe kërkimit-shpëtimit, bashkëpunojnë me njëra-tjetrën përmes marrëveshjeve paraprake. Këto marrëveshje do ta respektojnë pavarësinë e Komisionit për Hetimin e Aksidenteve dhe Incidenteve Aeronautike dhe do të lejojnë që të kryhen hetimet teknike me kujdes dhe në mënyrë efikase. Mes tjerash, marrëveshjet paraprake duhet t'i mbulojnë çështjet në vijim:	3. ECAA Partners shall ensure that safety investigation authorities, on the one hand, and other authorities likely to be involved in the activities related to the safety investigation, such as the judicial, civil aviation, search and rescue authorities, on the other hand, shall cooperate with each other through advance arrangements. Those arrangements shall respect the independence of the Aeronautical Accident and Incident Investigation Commission and shall allow for the technical investigation to be conducted diligently and efficiently. Among others, the advance arrangements shall cover the following subjects:	3. Partneri ECAA-a će obezbediti da organi istrage koja se odnosi na bezbednost, s jedne strane i drugi organi koji je moguće da budu uključeni u aktivnosti koji se odnose u istrazi koja se odnosi na bezbednost, kao što su organi pravosuđa, civilnog vazduhoplovstva i organi za traganje i spašavanje, sarađuju međusobno na osnovu prethodnih sporazuma. Ovi sporazumi moraju poštovati nezavisnost Komisije za Istraživanje Vazduhoplovnih Nesreća i Incidenata, i dozvoliće da se tehničke istrage vrše pažljivo i na efikasan način. Između ostalog, prethodni sporazumi treća ba pokriju sledeća pitanja:

3.1 qasjen në vendin e aksidentit; 3.2 ruajtjen dhe qasjen në prova; 3.3 hetimin fillestar dhe të vazhdueshëm të statusit të secilit proces; 3.4 shkëmbimin e informacionit; 3.5 përdorimin e duhur të informacionit të sigurisë; 3.6 zgjidhjen e konflikteve. Partnerët e HPEA do t'i komunikojnë këto marrëveshje tek Komisioni Evropian, i cili do t'i përcjellë ato tek kryetari i Rrjetit, Parlamenti Evropian dhe Këshilli, për informacion. Neni 13 Ruajtja e provave 1. Republika e Kosovës në territorin e së cilës ka ndodhur aksidenti ose incidenti i rëndë do të jetë përgjegjëse për të siguruar trajtimin e sigurt të të gjitha provave dhe për marrjen e të gjitha masave të arsyeshme për t'i mbrojtur provat e tilla dhe për ruajtjen sigurt të avionit, pjesëve dhe mbetjeve të tij për periudha të tilla	3.1 access to the site of the accident; 3.2 preservation of and access to evidence; 3.3 initial and ongoing debriefings of the status of each process; 3.4 exchange of information; 3.5 appropriate use of safety information; 3.6 resolution of conflicts. ECAA Partners shall communicate to the European Commission those arrangements, which shall transmit them to the chairman of the Network, the European Parliament and the Council for information. Article 13 Preservation of evidence 1. The Republic of Kosovo in the territory of which the accident or serious incident occurred shall be responsible for ensuring safe treatment of all evidence and for taking all reasonable measures to protect such evidence and for maintaining safe custody of the aircraft, its contents and its wreckage for such period as	3.1 pristup mestu nesreće; 3.2 očuvanje i pristup dokazima; 3.3 početno i tekuće izveštavanje o toku svakog pojedinog postupka; 3.4 razmena informacija; 3.5 odgovarajuća upotreba informacija u vezi sa bezbednošću; 3.6 rešavanje sukoba. Partneri ECAA o tim dogovorima obaveštavaju Evropskom Komisiju koja će ih u cilju daljih informacija proslediti predsedniku Mreže, Evropskom parlamentu i Savetu. Član 13 Očuvanje dokaza 1. Republika Kosovo na čijoj teritoriji se dogodila nesreća ili ozbiljan incident je odgovorna za obezbeđivanje sigurnog postupanja sa svim dokazima, za preduzimanje svih razumnih mera za zaštitu takvih dokaza i za čuvanje vazduhoplova, njegovog sadržaja i olupine onoliko dugo koliko je potrebno za
---	--	--

që mund të jenë të nevojshme për qëllimet e një hetimi të sigurisë. Mbrotjtja e provave përfshin ruajtjen, me anë të fotografimit apo përmes mënyrave tjera, të çdo prove e cila mund të hiqet, fshihet, humbet apo shkatërrohet. Ruajtja e sigurt përfshin mbrotjtjen kundër dëmit të mëtejshëm, qasjes nga personat e paautorizuar, vjedhja dhe dëmtimi. 2. Deri në arritje të hetuesve të sigurisë, asnjë person nuk duhet ta ndryshojë gjendjen e vendit të aksidentit, të marrë ndonjë mostër nga aty, të lëviz avionin apo të marrë mostra nga avioni, pjesëve apo mbetjet e tij, ta lëvizë ose ta largojë atë, përveç kur një veprim i tillë mund të kërkohej për arsye sigurie ose për t'i sjellë ndihmë personave të lënduar, ose me anë të një leje shprehimore nga autoritetet që kontrollojnë vendngjarjen dhe kur është e mundur, në konsultim me Komisionin për Hetimin e Aksidenteve dhe Incidenteve Aeronautike. 3. Çdo person i përfshirë do t'i ndërmarrë të gjitha masat e nevojshme për t'i ruajtur dokumentet, materialet dhe regjistrimet që kanë të bëjnë me ngjarjen, veçanërisht për ta parandaluar fshirjen e regjistrimeve të bisedave dhe alarmeve pas fluturimit.	may be necessary for the purpose of a safety investigation. Protection of evidence shall include the preservation, by photographic or other means, of any evidence which might be removed, effaced, lost or destroyed. Safe custody shall include protection against further damage, access by unauthorised persons, pilfering and deterioration. 2. Pending the arrival of safety investigators, no person shall modify the state of the site of the accident, take any samples therefrom, undertake any movement of or sampling from the aircraft, its contents or its wreckage, move or remove it, except where such action may be required for safety reasons or to bring assistance to injured persons, or under the express permission of the authorities in control of the site and, when possible, in consultation with the Aeronautical Accident and Incident Investigation Commission. 3. Any person involved shall take all necessary steps to preserve documents, material and recordings in relation to the event, in particular so as to prevent erasure of recordings of conversations and alarms after the flight.	svrhe istrage koja se odnosi na bezbednost. Zaštita dokaza uključuje očuvanje fotografisanjem, ili na drugi način, svih dokaza koji bi mogli biti uklonjeni, izbrisani, izgubljeni ili uništeni. Čuvanje uključuje zaštitu od dodatnog oštećenja, pristupa neovlašćenih lica, krađe i kvarenja. 2. Do dolaska istražitelja za bezbednost, nijedno lice ne sme izmeniti stanje mesta nesreće ili uzeti uzorke sa tog mesta, premestiti vazduhoplov, njegov sadržaj ili olupinu ili uzeti uzorak sa njih, pomeriti ih ili ukloniti, osim ako su takve mere potrebne iz bezbednosnih razloga ili kako bi se pomoglo povređenim licima ili ako imaju izričito odobrenje organa koji nadziru mesto nesreće i kada je to moguće u dogovoru sa Vazduhoplovna Komisija za Nesreće i Istraživanje i Incidenata . 3. Sva uključena lica preduzimaju sve potrebne mere za osiguranje dokumenata, materijala i snimaka koji se odnose na događaj, posebno kako bi se sprečilo brisanje snimaka razgovora i alarma nakon leta.
---	---	--

Neni 14 Mbrojtja e informacionit të ndjeshëm të sigurisë	Article 14 Protection of sensitive safety information	Član 14 Zaštita osetljivih informacija koje se odnose na bezbednost
1. Të dhënat e mëposhtme nuk do të vihen në dispozicion ose të përdoren për qëllime të tjera përveçse për hetimin e sigurisë: 1.1 të gjitha deklaratat e marra nga ana e Komisionit për Hetimin e Aksidenteve dhe Incidenteve Aeronautike gjatë kryerjes së hetimeve të sigurisë; 1.2 të dhënat që zbulojnë identitetin e personave të cilët kanë dhënë prova në kuadër të hetimit të sigurisë; 1.3 informacioni i mbledhur nga Komisioni për Hetimin e Aksidenteve dhe Incidenteve Aeronautike, informacion i cili është i një natyre veçanërisht të ndjeshme dhe personale, përfshirë informacionin në lidhje me shëndetin e individëve; 1.4 materiali i mbledhur gjatë rrjedhës së hetimeve, si shënimet, skicat, opinionet e shkruara nga hetuesit, opinionet e shprehura në analizën e informacionit, përfshirë edhe informacionin për regjistruesin e fluturimit;	1. The following records shall not be made available or used for purposes other than safety investigation: 1.1 all statements taken from persons by the Aeronautical Accident and Incident Investigation Commission in the course of the safety investigation; 1.2 records revealing the identity of persons who have given evidence in the context of the safety investigation; 1.3 information collected by the Aeronautical Accident and Incident Investigation Commission which is of a particularly sensitive and personal nature, including information concerning the health of individuals; 1.4 material subsequently produced during the course of the investigation such as notes, drafts, opinions written by the investigators, opinions expressed in the analysis of information, including flight recorder information;	1. Sledeći podaci neće biti stavjeni na raspolaganju ili se koristiti u druge svrhe osim u svrhe istrage koja se odnosi na bezbednost: 1.1 sve izjave lica koje je Vazduhoplovna Komisija za Nesreće i Istraživanje i Incidenata uzeo tokom istrage koja se odnosi na bezbednost; 1.2 podaci koji otkrivaju identitet osoba koje su svedočile u okviru istrage koja se odnosi na bezbednost; 1.3 informacije koje je prikupio Vazduhoplovna Komisija za Nesreće i Istraživanje i Incidenata a koje su posebno osetljive i lične prirode uključujući informacije o zdravlju pojedinaca; 1.4 materijal koji je nastao tokom istrage, na primer beleške, nacrti, mišljenja istražitelja, mišljenja data prilikom analize informacija, uključujući informacije iz uređaja koji snimaju podatke tokom leta;

1.5 informacioni dhe provat e ofruara nga hetuesit e partnerëve të tjerë të HPEA ose vendet e treta në përputhje me standardet ndërkombëtare dhe praktikat e rekomanduara, kur kërkohet nga autoriteti i tyre për hetimin e sigurisë; 1.6 draftet e raporteve preliminare apo përfundimtare ose deklaratat e përkohshme; 1.7 regjistrimet e zërit dhe pamjeve të kabinës si dhe transkriptet e tyre dhe regjistrimet e zërit brenda njësive të kontrollit të trafikut ajror, duke siguruar që informacioni jo-relevant me hetimin e sigurisë, veçanërisht informacioni që ka ndikim në jetën private, do të mbrohet në mënyrë të përshtatshme, pa cenuar paragrafin 3. 2. Të dhënat e mëposhtme nuk do të vihen në dispozicion ose të përdoren për qëllime të tjera përveç se për hetimin e të sigurisë, apo qëllime të tjera që synojnë përmirësimin e sigurisë së aviacionit: 2.1 të gjitha komunikimet mes personave që kanë qenë të përfshirë në operimin e avionit;	1.5 information and evidence provided by investigators from other ECAA Partners or third countries in accordance with the international standards and recommended practices, where so requested by their safety investigation authority; 1.6 drafts of preliminary or final reports or interim statements; 1.7 cockpit voice and image recordings and their transcripts, as well as voice recordings inside air traffic control units, ensuring also that information not relevant to the safety investigation, particularly information with a bearing on personal privacy, shall be appropriately protected, without prejudice to paragraph 3. 2. The following records shall not be made available or used for purposes other than safety investigation, or other purposes aiming at the improvement of aviation safety: 2.1 all communications between persons having been involved in the operation of the aircraft;	1.5 informacije i dokazi koje su dali istražitelji iz drugih zemalja Partnera ECAA ili iz trećih zemalja u skladu sa međunarodnim standardima i preporučenim praksama ako to zahteva njihov Vazduhoplovna Komisija za Nesreće i Istraživanje i Incidenata 1.6 nacrti preliminaranih ili završnih izveštaja ili privremene izjave; 1.7 zvučni ili vizuelni snimci i njihovi transkripti i zvučne snimci u jedinicama kontrole leta, osiguravajući pritom odgovarajuću zaštitu informacija koje nisu relevantne za istragu koja se odnosi na bezbednost, posebno informacija lične prirode, ne dovodeći u pitanje stav 3. 2. Sledeći podaci neće biti stavljeni na raspolaganju ili se koristiti u druge svrhe osim za svrhe istrage koja se odnosi na bezbednost, ili druge svrhe kojima je cilj poboljšanje vazduhoplovne bezbednosti: 2.1 celokupna komunikacija između lica koja su bila uključena u operacije vazduhoplova;
---	--	---

2.2 regjistrimet me shkrim ose elektronike dhe transkriptimet e regjistrimeve nga njësitë e kontrollit të trafikut ajror, duke përfshirë raportet dhe rezultatet e bëra për qëllime të brendshme; 2.3 letrat shoqëruese me shpjegime për transmetimin e rekomandimeve të sigurisë nga Komisioni për Hetimin e Aksidenteve dhe Incidenteve Aeronautike tek marrësi, kur kjo kërkohet nga Komisionit për Hetimin e Aksidenteve dhe Incidenteve Aeronautike i cili lëshon rekomandimin; 2.4 raportet e ndodhive, të paraqitura sipas Direktivës 2003/42/EC. Regjistrimet e të dhënave të regjistruarit të fluturimit nuk do të vihen në dispozicion ose të përdoren për qëllime të tjera përveçse për qëllimet e hetimit të sigurisë, apo për qëllime të vlefshmërisë ajrore ose mirëmbajtjes, përveç në rastet kur të dhënat e tilla zbulohen sipas procedurave të sigurta. 3. Pavarësisht nga paragrafi 1 dhe 2, autoritet e gjyqësorit ose autoritetet kompetente për të vendosur mbi zbulimin e të dhënave, në përputhje me ligjin kombëtar, mund të vendosin që përfitimet e zbulimit të të dhënave	2.2 written or electronic recordings and transcriptions of recordings from air traffic control units, including reports and results made for internal purposes; 2.3 covering letters for the transmission of safety recommendations from the Aeronautical Accident and Incident Investigation Commission to the addressee, where so requested by the Aeronautical Accident and Incident Investigation Commission issuing the recommendation; 2.4 occurrence reports filed under Directive 2003/42/EC. Flight data recorder recordings shall not be made available or used for purposes other than those of the safety investigation, airworthiness or maintenance purposes, except when such records are de-identified or disclosed under secure procedures. 3. Notwithstanding paragraphs 1 and 2, the judicial authorities or the authorities competent to decide on the disclosure of records, according to national law in force may decide that the benefits of the disclosure of the records	2.2 pisani ili elektronski snimci i transkripti tih snimaka iz jedinica za kontrolu leta uključujući i izveštaje i rezultate za unutrašnju upotrebu; 2.3 propratna pisma prilikom prosleđivanja preporuka u pogledu bezbednosti od Vazduhoplovna Komisija za Nesreće i Istraživanje i Incidenata do lica kome su navedene preporuke upućene, ako to zahteva Vazduhoplovna Komisija za Nesreće i Istraživanje i Incidenata koje izdaje preporuku; 2.4 izveštaji o događajima podneseni na osnovu Direktive 2003/42/EZ. Snimljeni podaci od uređaja leta neće biti stavljeni na raspolaganju ili se koristiti u druge svrhe istrage osim za svrhe istrage koja se odnosi na bezbednost, plovidbenost ili održavanje, osim ako se takve evidencije koriste anonimno ili se objavljuju isključivo u skladu sa bezbednosnim postupcima. 3. Bez obzira na stavove 1. i 2. sudski organ ili organ nadležan za odlučivanje o otkrivanju podataka u skladu sa relevantnim zakonodavstvom na snazi, može doneti odluku da koristi od otkrivanja podataka iz stava 1. i
--	---	---

të përmendura në paragrafët 1 dhe 2 për qëllime të tjera të lejuara me ligj janë më të mëdha se ndikimi negativ lokal dhe ndërkombëtar që një veprim i tillë mund të ketë mbi këtë hetim apo ndonjë hetim të ardhshëm të sigurisë. Partnerët e HPEA mund të vendosin që t'i kufizojnë rastet në të cilat mund të merret një vendim i tillë i zbulimit, duke respektuar legjislacionin përkatës në fuqi. Komunikimi i të dhënave të përmendura në paragrafët 1 dhe 2 tek një shtet partner i HPEA për qëllime të tjera përveç hetimit të sigurisë dhe përveç kësaj, sipas paragrafit 2, për qëllime të tjera përveç atyre që synojnë përmirësimin e sigurisë së aviacionit, mund të jepet përderisa kjo lejohet nga ligjet e Republikës së Kosovës për komunikim. Përpunimi ose zbulimi i të dhënave të marra përmes një komunikimi të tillë nga autoriteti marrës i partnereve të HPEA do të lejohet vetëm pas konsultimit paraprak të komunikuar me Republikën e Kosovës dhe duke iu nënshtruar ligjit kombëtar të marrë nga partneri i HPEA. 4. Vetëm të dhënat e domosdoshme për qëllimet e përmendura në paragrafin 3 mund të zbulohen.	referred to in paragraphs 1 and 2 for other purposes permitted by law outweigh the adverse domestic and international impact that such action may have on this or any future safety investigation. ECAA Partners may decide to limit the cases in which such a decision of disclosure may be taken, while respecting the relevant legislation in force. The communication of records referred to in paragraphs 1 and 2 to another ECAA Partner State for purposes other than safety investigation and, in addition as regards paragraph 2, for purposes other than those aiming at the improvement of aviation safety may be granted insofar as the national law of the communicating Republic of Kosovo permits. Processing or disclosure of records received through such communication by the authorities of the receiving from ECAA Partner shall be permitted solely after prior consultation of the communicating with Republic of Kosovo and subject to the national law of the receiving from ECAA Partner. 4. Only the data strictly necessary for the purposes referred to in paragraph 3 may be disclosed.	2. za druge svrhe dozvoljene zakonom su veće od lokalnog i međunarodnog negativnog uticaja koje bi jedna takva delatnost mogla da ima ima na toj istrazi ili bilo kojoj budućoj istrazi bezbednosti. Partneri ZEVP-a mogu odlučiti da ograničavaju slučajeve u kojima se može preduzeti takva odluka otkrivanja, poštujući relevantno zakonodavstvo na snazi. Prosleđivanje evidencije iz stava 1. i 2. drugoj zemlji partneru ECAA u svrhe koje nisu povezane sa istragom koja se odnosi na bezbednost i u slučaju stava 2. u svrhe koje nisu povezane sa poboljšanjem vazduhoplovne bezbednosti može se odobriti ako to dopuštaju nacionalni zakoni Republike Kosovo koja vrši prosleđivanje. Organi partneru ECAA koja je primila evidencije smeju obrađivati ili objavljivati na taj način prosleđene evidencije samo ako su se prethodno savetovala sa Republike Kosovo koja im je tu evidenciju prosledila i u skladu sa svojim nacionalnim zakonima od partneri ECAA. 4. Mogu se objaviti samo podaci koji su nužno potrebni za svrhe iz stava 3.
--	--	---

Neni 15 Komunikimi i informacionit	Article 15 Communication of information	Član 15 Saopštavanje informacija
1. Personeli përgjegjës i Komisionit për Hetimin e Aksidenteve dhe Incidenteve Aeronautike, ose ndonjë person tjetër i thirrur që të marrë pjesë ose të kontribuojë në hetimin e sigurisë do të kufizohen nga rregullat e aplikueshme të sekretit profesional, përfshirë edhe rregullat në lidhje me anonimitetin e atyre që janë përfshirë në një aksident ose incident, sipas legjislacionit të aplikueshëm. 2. Pa cenuar detyrimet e përcaktuara në nenet 16 dhe 17, Komisioni për Hetimin e Aksidenteve dhe Incidenteve Aeronautike do ta komunikojë informacionin të cilin ai e konsideron si relevant për parandalimin e një aksidenti ose incidenti serioz tek personat përgjegjës për prodhimin ose mirëmbajtjen e avionëve ose pajisjeve të avionëve, dhe tek individët ose subjektet juridike përgjegjëse për operimin e avionit ose për trajnimin e personelit. 3. Pa cenuar detyrimet e përcaktuara në nenet 16 dhe 17, Komisioni për Hetimin e Aksidenteve dhe Incidenteve Aeronautike dhe përfaqësuesi/përfaqësuesit e akredituar të referuar në nenin 8, do ta publikojnë për AESA dhe autoritetet kombëtare të aviacionit civil informacionin përkatës faktik të marrë gjatë hetimit të sigurisë, përveç informacionit të	1. The staff of the Aeronautical Accident and Incident Investigation Commission in charge, or any other person called upon to participate in or contribute to the safety investigation shall be bound by applicable rules of professional secrecy, including as regards the anonymity of those involved in an accident or incident, under the applicable legislation. 2. Without prejudice to the obligations set out in Articles 16 and 17, the Aeronautical Accident and Incident Investigation Commission shall communicate the information which it deems relevant to the prevention of an accident or serious incident, to persons responsible for aircraft or aircraft equipment manufacture or maintenance, and to individuals or legal entities responsible for operating aircraft or for the training of personnel. 3. Without prejudice to the obligations set out in Articles 16 and 17, the Aeronautical Accident and Incident Investigation Commission and the accredited representative(s) referred to in Article 8, shall release to EASA and national civil aviation authorities relevant factual information obtained during the safety investigation,	1. Osoblje odgovornog za Vazduhoplovna Komisija za Nesreće i Istraživanje i Incidenata, koji vodi istragu, ili bilo koja drugo lice pozvano da učestvuje ili doprinese istrazi koja se odnosi na bezbednost dužno je, na osnovu važećih propisa, da čuva profesionalnu tajnu, kao i da zaštiti anonimnost učesnika u nesreći ili incidentu. 2. Ne dovodeći u pitanje obaveze iz članova 16.i 17., Vazduhoplovna Komisija za Nesreće i Istraživanje i Incidenata saopštava informacije koje smatra relevantnim za sprečavanje nesreće ili ozbiljnog incidenta licima odgovornim za proizvodnju ili održavanje vazduhoplova ili opreme za vazduhoplove, kao i pojedincima ili pravnim licima odgovornim za upravljanje vazduhoplovom ili za obuku osoblja. 3. Ne dovodeći u pitanje obaveze iz članova 16. i 17, Komisija za Istraživanje Vazduhoplovnih Nesreća i Incidenata i akreditovani predstavnik(-ci) iz člana 8. objaviće za EASA i nacionalne organe za civilno vazduhoplovstvo relevantne činjenične informacije prikupljene tokom istrage koja se odnosi na bezbednost, osim informacija iz

përmendur në nenin 14 (1), ose atij që shkakton një konflikt interesi. Informacioni i marrë nga AESA dhe autoritetet kombëtare të aviacionit civil do të mbrohet në përputhje me nenin 14 dhe me legjislacionin përkatës në fuqi.	except information referred to in Article 14(1) or the one causing a conflict of interest. The information received by EASA and the national civil aviation authorities shall be protected in accordance with Article 14 and relevant national legislation in force.	člana 14(1) ili informacija koja uzrokuje sukob interesa. Informacije dobijene od strane EASA i nacionalnih civilnih vazduhoplovnih organa biće zaštićene u skladu sa članom 14. i relevantnim zakonodavstvom na snazi.
4. Komisioni për Hetimin e Aksidenteve dhe Incidenteve Aeronautike do të autorizohet që të informoj viktimat dhe të afërmit apo shoqatat e tyre apo që të bëjë publik çdo informacion mbi të dhënat faktike, punimet e hetimit të sigurisë, raportet ose konkluzionet e mundshme paraprake dhe/ose rekomandimet e sigurisë, me kusht që ky informacion nuk komprometon objektivat e hetimit të sigurisë dhe është në përputhje të plotë me legjislacionin përkatës në fuqi për mbrojtjen e të dhënave personale.	4. Aeronautical Accident and Incident Investigation Commission shall be authorised to inform victims and their relatives or their associations or make public any information on the factual records, the proceedings of the safety investigation, possible preliminary reports or conclusions and/or safety recommendations, provided that this information does not compromise the objectives of the safety investigation and fully complies with the relevant legislation in force on the protection of personal data.	4. Komisija za Istraživanje Vazduhoplovnih Nesreća i Incidenata biće ovlašćena da informiše žrtve i njihove rodbine ili njihova udruženja ili objaviti svaku informaciju o činjeničnim podacima, radovima istrage koja se odnosi na bezbednost, moguće preliminarne izveštaje ili zaključke i/ili preporuke u pogledu bezbednosti, pod uslovom da takva informacija ne ugrožava ciljeve istrage o bezbednosti i potpuno je u skladu sa relevantnim zakonodavstvom na snazi o zaštiti ličnih podataka.
5. Para publikimit të informacionit të përmendur në paragrafin 4, Komisioni për Hetimin e Aksidenteve dhe Incidenteve Aeronautike duhet të përcjellë këtë informacion tek viktimat dhe të afërmit e tyre apo shoqatat të tyre në atë mënyrë që nuk i komprometon objektivat e hetimit të sigurisë.	5. Before making public the information referred to in paragraph 4, the Aeronautical Accident and Incident Investigation Commission shall forward that information to the victims and their relatives or their associations in a way which does not compromise the objectives of the safety investigation.	5. Pre javne objave informacija iz stava 4., Vazduhoplovna Komisija za Nesreće i Istraživanje i Incidenata navedene informacije prosleđuje žrtvama i njihovoj rodbini ili njihovim udruženjima na način koji ne ugrožava ciljeve istrage koja se odnosi na bezbednost.

Neni 16 Raporti i hetimit	Article 16 Investigation report	Član 16 Izveštaj o istrazi
1. Çdo hetim i sigurisë do të përmbyllet me një raport në një formë të përshtatshme për llojin dhe seriozitetin e aksidentit ose incidentit të rëndë. Raporti do të deklarojë se qëllimi i vetëm i hetimit të sigurisë është parandalimi i aksidenteve dhe incidenteve në të ardhmen, pa përcaktuar fajin apo përgjegjësinë. Raporti do të përmbajë, aty ku është e përshtatshme, rekomandime të sigurisë. 2. Raporti do ta mbrojë anonimitetin e çfarëdo individi të përfshirë në aksidentin ose incidentin serioz. 3. Kur hetimet e sigurisë rezultojnë në raporte para përfundimit të hetimit, atëherë para publikimit të tyre, Komisioni për Hetimin e Aksidenteve dhe Incidenteve Aeronautike mund të kërkojë komente nga autoritetet përkatëse, përfshirë këtu edhe AESA-në, dhe përmes tyre edhe nga mbajtësi i certifikatës për projektimit, prodhuesi dhe operatori përkatës. Ata do t'u nënshtrohen rregullave të aplikueshme të sekretit profesional në lidhje me përmbajtjen e konsultimit. 4. Para publikimit të raportit përfundimtar, Komisioni për Hetimin e Aksidenteve dhe Incidenteve Aeronautike do kërkojë komente	1. Each safety investigation shall be concluded with a report in a form appropriate to the type and seriousness of the accident or serious incident. The report shall state that the sole objective of the safety investigation is the prevention of future accidents and incidents without apportioning blame or liability. The report shall contain, where appropriate, safety recommendations. 2. The report shall protect the anonymity of any individual involved in the accident or serious incident. 3. Where safety investigations give rise to reports before the completion of the investigation, prior to their publication the Aeronautical Accident and Incident Investigation Commission may solicit comments from the authorities concerned, including EASA, and through them the certificate holder for the design, the manufacturer and the operator concerned. They shall be bound by applicable rules of professional secrecy with regard to the contents of the consultation. 4. Before publication of the final report, the Aeronautical Accident and Incident Investigation Commission shall solicit	1. Svaka istraga koja se odnosi na bezbednost zaključuje se izveštajem u formatu koji odgovara vrsti i težini nesreće ili ozbiljnog incidenta. U izveštaju se navodi da je jedini cilj istrage koja se odnosi na bezbednost da se spreče nesreće i incidenti u budućnosti, a ne utvrđivanje krivice ili odgovornosti. Izveštaj, prema potrebi, sadrži preporuke u pogledu bezbednosti. 2. U izveštaju je osigurana anonimnost svakog pojedinca koji je učestvovao u nesreći ili ozbiljnom incidentu. 3. Ako se u okviru istrage koja se odnosi na bezbednost izveštaji izrade i pre okončanja istrage, Vazduhoplovna Komisija za Nesreće i Istraživanje i Incidenata može pre njihove objave zatražiti komentare dotičnih organa, uključujući EASA-u, a preko njih imaoca sertifikata za projekat, proizvođača i operatera. U pogledu sadržaja savetovanja, ti organi su dužni da čuvaju profesionalnu tajnu. 4. Pre objave završnog izveštaja, Vazduhoplovna Komisija za Nesreće i Istraživanje i Incidenata može zatražiti

nga autoritetet përkatëse, përfshirë AESA dhe përmes saj mbajtësit të certifikatës për modelim, prodhuesit dhe operatorit përkatës, të cilët do t'i nënshtrohen rregullave të aplikueshme të sekretit profesional në lidhje me përmbajtjen e konsultimit. Në kërkesën për komente të tilla, Komisioni për Hetimin e Aksidenteve dhe Incidenteve Aeronautike do t'i ndjekë standardet ndërkombëtare dhe praktikën e rekomanduar.	comments from the authorities concerned, including EASA, and, through them the certificate holder for the design, the manufacturer and the operator concerned, who shall be bound by applicable rules of professional secrecy with regard to the contents of the consultation. In soliciting such comments, the Aeronautical Accident and Incident Investigation Commission shall follow the international standards and recommended practices.	komentare dotiçnih organa, uključujući EASA-u, a preko njih i imaoca sertifikata za projekat, proizvođača i operatera, koji su u pogledu sadržaja savetovanja dužni da čuvaju profesionalnu tajnu. U prikupljanju takvih komentara, Vazduhoplovna Komisija za Nesreće i Istraživanje i Incidenata poštuje međunarodne standarde i preporučene prakse.
5. Informacioni i mbuluar nga neni 14 do të përfshihet në raport vetëm kur është relevant për analizën e aksidentit ose incidentit serioz. Informacioni ose pjesë të informacionit që nuk janë relevante me analizën nuk duhet të zbulohen.	5. The information covered by Article 14 shall be included in a report only when relevant to the analysis of the accident or serious incident. Information or parts of the information not relevant to the analysis shall not be disclosed.	5. Informacije iz člana 14. moraju se uključiti u izveštaj samo ako su relevantne za analizu nesreće ili ozbiljnog incidenta. Informacije ili delovi informacija koji nisu relevantni za analizu neće biti objavljeni.
6. Komisioni për Hetimin e Aksidenteve dhe Incidenteve Aeronautike do ta bëjë publik raportin përfundimtar në kohën më të shkurtër të mundshme dhe nëse është e mundur brenda 12 muajve nga data e aksidentit ose incidentit serioz.	6. The Aeronautical Accident and Incident Investigation Commission shall make public the final report in the shortest possible time and if possible within 12 months of the date of the accident or serious incident.	6. Vazduhoplovna Komisija za Nesreće i Istraživanje i Incidenata objavljuje završni izveštaj u najkraćem mogućem roku i, ako je to moguće, najkasnije 12 meseci od dana nesreće ili ozbiljnog incidenta.
7. Nëse raporti përfundimtar nuk bëhet publik brenda 12 muajve, Komisioni për Hetimin e Aksidenteve dhe Incidenteve Aeronautike do ta lëshojë një deklaratë të përkohshme të paktën në çdo përvjetor të aksidentit ose incidentit serioz, duke ofruar detaje për	7. If the final report cannot be made public within 12 months, the Aeronautical Accident and Incident Investigation Commission shall release an interim statement at least at each anniversary of the accident or serious incident, detailing the progress of the investigation and any safety issues raised.	7. Ukoliko završni izveštaj nije moguće objaviti u roku od 12 meseci, Vazduhoplovna Komisija za Nesreće i Istraživanje i Incidenata izdaje privremenu izjavu najmanje na svaku godišnjicu nesreće ili ozbiljnog incidenta, u kojoj iznosi napredak ostvaren tokom istrage i

progresin e hetimit dhe çdo çështje të ngritur të sigurisë. 8. Komisioni për Hetimin e Aksidenteve dhe Incidenteve Aeronautike do ta dërgojë një kopje të raportit përfundimtar dhe rekomandimet e sigurisë sa më shpejt të jetë e mundur tek: 8.1 autoriteteve të brendshme të interesuare të aviacionit, veçanërisht Autoritetit të Aviacionit Civil të Kosovës dhe kopjet i paraqiten Qeverisë dhe Kuvendit të Republikës së Kosovës; 8.2 autoritetet për hetimin e sigurisë dhe autoritetet e aviacionit civil të shteteve përkatëse, dhe tek ICAO, në përputhje me standardet dhe praktikën e rekomanduara ndërkombëtare; 8.3 marrësit e rekomandimeve të sigurisë të përfshira në raport; 8.4 Komisioni Evropian dhe AESA, përveç kur raporti është në dispozicion të publikut përmes mjeteve elektronike, në të cilin rast, Komisioni për Hetimin e Aksidenteve dhe Incidenteve	8. The Aeronautical Accident and Incident Investigation Commission shall forward a copy of the final report and the safety recommendations as soon as possible to the: 8.1 national aviation authorities concerned, especially the Civil Aviation Authority of Kosovo and copies forwarded to the Government and Assembly or the Republic of Kosovo; 8.2 safety investigation authorities and civil aviation authorities of the States concerned, and the ICAO, according to the international standards and recommended practices; 8.3 addressees of safety recommendations contained in the report; 8.4 European Commission and EASA, except where the report is publicly available through electronic means, in which case the Aeronautical Accident and Incident Investigation Commission shall only notify them accordingly.	sva moguća pitanja koja se odnose na bezbednost. 8. Vazduhoplovna Komisija za Nesreće i Istraživanje i Incidenata prosleđuje u najkraćem mogućem roku kopiju završenog izveštaja i preporuke u pogledu bezbednosti: 8.1 organima za avijaciju, a posebno Autoritetu Civilnog Vazduhoplovstva Kosova i kopija se dostavlja Vladi i Skupštini Republike Kosovo; 8.2 organima odgovornim za istrage koje se odnose na bezbednost i organima za civilno vazduhoplovstvo dotičnih država i ICAO-u, u skladu sa međunarodnim standardima i preporučenim praksama; 8.3 onima kojima su preporuke u pogledu bezbednosti iz izveštaja upućene; 8.4 Evropskom Komisiji i EASA-i, osim kada je izveštaj javno dostupan elektronskim putem, u tom slučaju Vazduhoplovna Komisija za Nesreće i Istraživanje i Incidenata ih samo o
--	--	---

Aeronautike duhet që vetëm t'i njoftojë ata në përputhje me rrethanat. Neni 17 Rekomandimet për siguri 1. Në çdo fazë të hetimit të sigurisë, pas konsultimit të duhur me palët relevante, Komisioni për Hetimin e Aksidenteve dhe Incidenteve Aeronautike përmes një letre përcjellëse me datë të vendosur do të rekomandojë tek autoritetet përkatëse, përfshirë edhe ato në partnerët e tjerë të HPEA apo vende të treta, çdo veprim parandalues që konsideron se duhet ndërmarrë menjëherë për ta rritur sigurinë e aviacionit. 2. Komisioni për Hetimin e Aksidenteve dhe Incidenteve Aeronautike mund që gjithashtu të nxjerrë rekomandime të sigurisë në bazë të studimeve apo analizave të një serie hetimesh apo çfarëdo aktiviteti tjetër të kryer në përputhje me nenin 4 (4). 3. Një rekomandim i sigurisë në asnjë rast nuk duhet të krijojë presupozimin e fajësisë apo përgjegjësisë për një aksident, incident serioz ose incident.	Article 17 Safety recommendations 1. At any stage of the safety investigation, the Aeronautical Accident and Incident Investigation Commission shall recommend in a dated transmittal letter, after appropriate consultation with relevant parties, to the authorities concerned, including those in other ECAA Partners or third countries, any preventive action that it considers necessary to be taken promptly to enhance aviation safety. 2. Aeronautical Accident and Incident Investigation Commission may also issue safety recommendations on the basis of studies or analysis of a series of investigations or any other activities conducted in accordance with Article 4(4). 3. A safety recommendation shall in no case create a presumption of blame or liability for an accident, serious incident or incident.	tome na odgovarajući način obaveštava. Član 17 Preporuke u pogledu bezbednosti 1. U bilo kojoj fazi istrage koja se odnosi na bezbednost i nakon odgovarajućeg savetovanja sa relevantnim stranama, Vazduhoplovna Komisija za Nesreće i Istraživanje i Incidenata preporučuje u datiranom dopisu upućenom dotičnim organima, uključujući onima koji se nalaze na teritoriji partnera ECAA ili u trećim zemljama, sve preventivne mere koje smatra da se moraju što pre preduzeti kako bi se poboljšala vazduhoplovna bezbednost. 2. Vazduhoplovna Komisija za Nesreće i Istraživanje i Incidenata takođe može izdati preporuke u pogledu bezbednosti na osnovu studija ili analiza različitih istraga ili drugih aktivnosti preduzetih u skladu sa članom 4(4). 3. Preporuka u pogledu bezbednosti ni u kom slučaju ne predstavlja pretpostavku o krivici ili odgovornosti za nesreću, ozbiljni incident ili incident.
--	---	---

Neni 18 Ndjekja e rekomandimeve të sigurisë dhe bazës së të dhënave të rekomandimeve të sigurisë	Article 18 Follow-up to safety recommendations and safety recommendations database	Član 18 Naknadna provera bezbednosti i baza podataka preporuka u pogledu bezbednosti
1. I adresuari i rekomandimit të sigurisë konfirmon pranimin e letrës përcjellëse dhe informon Komisionin për Hetimin e Aksidenteve dhe Incidenteve Aeronautike, i cili e ka lëshuar rekomandimin, brenda 90 ditëve nga dita e pranimin të asaj letrë, për veprimet e ndërmarra apo që janë duke u shqyrtuar, dhe ku është e përshtatshme, kohës së nevojshme për përfundimin e tyre dhe arsyet në rast se nuk ndërmerret asnjë veprim. 2. Brenda 60 ditëve nga pranimi i përgjigjes, Komisioni për Hetimin e Aksidenteve dhe Incidenteve Aeronautike informon të adresuarin nëse e konsideron apo jo përgjigjen adekuate dhe jep arsyetim nëse nuk pajtohet me vendimin për të mos ndërmarrë asnjë veprim. 3. Komisioni për Hetimin e Aksidenteve dhe Incidenteve Aeronautike zbaton procedurat për të regjistruar përgjigjet ndaj rekomandimeve të lëshuara të sigurisë. 4. Çdo njësi e cila pranon rekomandim të sigurisë, përfshirë edhe autoritetet përgjegjëse	1. The addressee of a safety recommendation shall acknowledge receipt of the transmittal letter and inform the Aeronautical Accident and Incident Investigation Commission which issued the recommendation within 90 days of the receipt of that letter, of the actions taken or under consideration, and where appropriate, of the time necessary for their completion and where no action is taken, the reasons therefor. 2. Within 60 days of the receipt of the reply, the Aeronautical Accident and Incident Investigation Commission shall inform the addressee whether or not it considers the reply adequate and give justification when it disagrees with the decision to take no action. 3. Aeronautical Accident and Incident Investigation Commission shall implement procedures to record the responses to the safety recommendations it issued. 4. Each entity receiving a safety recommendation, including the authorities	1. Organ kome je upućena preporuka u pogledu bezbednosti dužan je da u roku od 90 dana od dana prijema dopisa koji sadrži preporuke u pogledu bezbednosti potvrdi prijem tog dopisa i obavesti Vazduhoplovna Komisija za Nesreće i Istraživanje i Incidenata i koje je izdalo preporuku o merama koje je preduzeo ili namerava da preduzme i, prema potrebi, o vremenu potrebnom za njihovo preduzimanje, a ako te mere nisu bile preduzete, o razlozima njihovog izostanka. 2. Vazduhoplovna Komisija za Nesreće i Istraživanje i Incidenata dužan je da u roku od 60 dana od dana prijema odgovora obavesti organ kojem je preporuka u pogledu bezbednosti upućena da li smatra ili ne njegov odgovor odgovarajućim i da obrazloženje, kada se ne slaže sa odlukom za nepreduzimanje mera. 3. Vazduhoplovna Komisija za Nesreće i Istraživanje i Incidenata sprovodi postupke dokumentovanja odgovora na preporuke u pogledu bezbednosti koje je izdao. 4. Svaki subjekat koji prima preporuku o bezbednosti, uključujući organe odgovorne za

për sigurinë e aviacionit civil në nivel të Republikës së Kosovës i zbatojnë procedurat për monitorimin e progresit të veprimeve të ndërmarra si përgjigje ndaj rekomandimeve të pranuara të sigurisë. 5. Komisioni për Hetimin e Aksidenteve dhe Incidenteve Aeronautike duhet të regjistrojnë në bazën qendrore, të krijuar sipas Rregullores së Komisionit (KE) Nr. 1321/2007 të datës 12 nëntor 2007 që përcakton rregullat zbatuese për integrim në një bazë qendrore të informatave mbi ndodhitë e aviacionit civil të shkëmbyera në përputhje me Direktivën 2003/42/EC, të gjitha rekomandimet të sigurisë të nxjerra në përputhje me nenin 17 (1) dhe (2), si dhe përgjigjet ndaj tyre. Autoritetet hetimore të sigurisë në mënyrë të ngjashme regjistrojnë në bazën qendrore të gjitha rekomandimet e sigurisë të pranuara nga vendet e treta. Neni 19 Informacion mbi personat dhe mallrat e rrezikshme në bord 1. Kompanitë e fluturimeve të cilat operojnë fluturimet në ardhje dhe nisje nga një aeroport në Republikën e Kosovës duhet të zbatojnë procedurat të cilat lejojnë gjenerimin:	responsible for civil aviation safety at the Republic of Kosovo, shall implement procedures to monitor the progress of the action taken in response to the safety recommendations received. 5. Aeronautical Accident and Incident Investigation Commission shall record in the central repository established under Commission Regulation (EC) No 1321/2007 of 12 November 2007 laying down implementing rules for the integration into a central repository of information on civil aviation occurrences exchanged in accordance with Directive 2003/42/EC all safety recommendations issued in accordance with Article 17(1) and (2) as well as the responses thereto. Safety investigation authorities shall similarly record in the central repository all safety recommendations received from third countries. Article 19 Information on persons and dangerous goods on board 1. Airlines operating flights arriving to or departing from an airport located in Republic of Kosovo shall implement procedures which allow for the production:	bezbednost u civilnom vazduhoplovstvu u Republike Kosovo, sprovodi postupke koji omogućavaju praćenje napretka u sprovođenju mera preduzetih kao odgovor na izdate preporuke u pogledu bezbednosti. 5. Vazduhoplovna Komisija za Nesreće i Istraživanje i Incidenata u centralnom registru uspostavljenom na osnovu Uredbe Komisije (EZ) br. 1321/2007 od 12. novembra 2007. o utvrđivanju pravila za upisivanje informacija o događajima koji ugrožavaju bezbednost u civilnom vazduhoplovstvu u centralnu bazu podataka, razmenjenih u skladu sa Direktivom 2003/42/EZ, dokumentuje sve preporuke u pogledu bezbednosti izdate u skladu sa članom 17(1) i (2), kao i odgovore na njih. Organi odgovorni za istrage koje se odnose na bezbednost na sličan način u centralnom registru dokumentuje sve preporuke u pogledu bezbednosti primljene od trećih zemalja. Član 19 Informacije o licima i opasnom teretu u vazduhoplovu 1. Avio prevoznici čiji vazduhoplovi poleću ili sleću sa na aerodrome Republike Kosovo treba sprovede postupke koji omogućavaju izradu:
--	---	---

1.1 e njoftimit mbi aksidentin e avionit, një liste të vlefshme bazuar në informacionin më të mirë në dispozicion, si dhe të gjithë personave në bord, sa më shpejt që të jetë e mundur e më së voni brenda dy orëve; dhe 1.2 menjëherë pas njoftimit të ndodhisë së aksidentit të avionit, të listës së mallrave të rrezikshme në bord. 2. Listat e referuara në paragrafin 1 vihen në dispozicion të Komisionit për Hetimin e Aksidenteve dhe Incidenteve Aeronautike si autoritetit përgjegjës për hetime të sigurisë për të kontaktuar me të afërmit e personave në bord dhe kur është e nevojshme edhe njësisë mjekësore të cilëve mund të u duhen të dhënat për trajtim të viktimave. 3. Në mënyrë që të afërmit të udhëtarëve të u mundësohet marrja e shpejt e informatave në lidhje me praninë e të afërmit të tyre në bordin e një avioni të përfshirë në aksident, kompanitë ajrore i ofrojnë udhëtarëve mundësinë që të japin emrin dhe detajet kontaktuese të një personi që do të kontaktohet në rast të aksidentit. Ky informacion mund të përdoret nga kompanitë ajrore vetëm në rast të një	1.1 as soon as possible, and at the latest within two hours of the notification of the occurrence of an accident to the aircraft, of a validated list, based on the best available information, of all the persons on board; and 1.2 immediately after the notification of the occurrence of an accident to the aircraft, of the list of the dangerous goods on board. 2. The lists referred to in paragraph 1 shall be made available to the Aeronautical Accident and Incident Investigation Commission as safety investigation authority in charge to liaise with the relatives of the persons on board and, where necessary, to medical units which may need the information for the treatment of victims. 3. In order to allow passengers' relatives to obtain information quickly concerning the presence of their relatives on board an aircraft involved in an accident, airlines shall offer travellers the opportunity to give the name and contact details of a person to be contacted in the event of an accident. This information may be used by the airlines only in the event of an accident and shall not be communicated to third parties or used for commercial purposes.	1.1 provenog spiska svih lica u vazduhoplovu na osnovu najboljih raspoloživih informacija što je pre moguće, a najkasnije u roku od dva sata od prijema obaveštenja o vazduhoplovnoj nesreći; i 1.2 spiska opasnog tereta u vazduhoplovu odmah nakon prijema obaveštenja o vazduhoplovnoj nesreći. 2. Spiskovi iz stava 1. stavljaju se na raspolaganje Vazduhoplovna Komisija za Nesreće i Istraživanje i Incidenata kao organu odgovornom za istragu koja se odnosi na bezbednost da stupi u vezu sa rodbinom osoba u vazduhoplovu i, prema potrebi, zdravstvenim službama kojima bi informacije mogle zatrebati radi pružanja pomoći žrtvama. 3. Kako bi rodbina putnika bila brzo obaveshтена o tome da li se njihova rodbina nalazi u vazduhoplovu koji je doživeo nesreću, avio kompanije će omogućavati putnicima da navedu ime, prezime i podatke za kontakt osoba koja će se kontaktirati u slučaju nesreće. Ove informacije avio kompanije smeju da koriste samo u slučaju nesreće i ne smeju ih prosledivati trećim stranama ili koristiti u komercijalne svrhe.
--	--	---

aksidenti dhe nuk do t'u komunikohet palëve të treta ose të përdoret për qëllime komerciale. 4. Emri i një personi në bord nuk bëhet publik para se të informohen të afërmit e personit në fjalë nga autoritetet përkatëse. Lista e përmendur në paragrafin 1(a) mbahet konfidenciale në përputhje me aktet ligjore të Republikës së Kosovës, me ç'rast emri i secilit person që paraqitet në atë listë do bëhet publik vetëm nëse të afërmit e personave përkatës në bord nuk kanë kundërshtuar këtë. Neni 20 Asistenca për viktimat e aksidenteve ajrore dhe të afërmit e tyre 1. Në mënyrë që të sigurohet një përgjigje më gjithëpërfshirëse dhe e harmonizuar ndaj aksidenteve, Republika e Kosovës duhet të krijojë në nivel kombëtar një plan emergjent në rast të aksidenteve të aviacionit civil. Plani i tillë i emergjencave gjithashtu e mbulon ndihmën për viktimat e aksidenteve të aviacionit civil dhe të afërmit e tyre. 2. Republika e Kosovës duhet të sigurojnë që të gjitha linjat ajrore të vendosura në territorin e saj kanë një plan për ndihmë ndaj viktimave të aksidenteve të aviacionit civil dhe të afërmit	4. The name of a person on board shall not be made publicly available before the relatives of that person have been informed by the relevant authorities. The list referred to in paragraph 1(a) shall be kept confidential in accordance with the legal acts of the Republic of Kosovo and the name of each person appearing in that list shall, subject thereto, only be made publicly available in so far as the relatives of the respective persons on board have not objected. Article 20 Assistance to the victims of air accidents and their relatives 1. In order to ensure a more comprehensive and harmonised response to accidents, Republic of Kosovo shall establish a civil aviation accident emergency plan at national level. Such an emergency plan shall also cover assistance to the victims of civil aviation accidents and their relatives. 2. Republic of Kosovo shall ensure that all airlines established in its territory have a plan for the assistance to the victims of civil aviation accidents and their relatives. Those	4. Imena i prezimena lica u vazduhoplovu ne smeju se javno objaviti pre nego što nadležni organi obaveste rodbinu tih lica. Spisak iz stava 1(a) je poverljiv, u skladu sa pravnim aktima Republici Kosovo, te se na osnovu odredaba tih zakona imena i prezimena lica na tom spisku mogu javno objaviti samo ako se sa time složi njihova rodbina. Član 20 Pomoć žrtvama vazduhoplovnih nesreća i njihovoj rodbini 1. Kako bi se osigurao sveobuhvatniji i usklađeni odgovor na nesreće, Republika Kosovo dužna je pripremiti nacionalni plan hitnih mera u slučaju nesreće u civilnom vazduhoplovstvu. Takav plan hitnih mera mora uključivati i pomoć žrtvama nesreća u civilnom vazduhoplovstvu i njihovoj rodbini. 2. Republika Kosovo moraju osigurati da sve aviokompanije registrovane na njihov teritoriji imaju plan za pomoć žrtvama nesreća u civilnom vazduhoplovstvu i njihovoj rodbini.
--	---	--

e tyre. Këto plane duhet të marrin parasysh në veçanti mbështetjen psikologjike për viktimat e aksidenteve të aviacionit civil dhe të afërmit e tyre dhe lejojnë që linjat ajrore të reagojnë në rast të një aksidenti të madh. Republika e Kosovës duhet të kontrollojë planet e ndihmës të linjave ajrore të vendosura në territorin e tyre. 3. Kur ndodh një aksident, Shteti përgjegjës për hetime, Shteti në të cilin është themeluar kompania ajrore avioni i të cilës ishte i përfshirë në aksident, ose Shteti që kishte një numër të madh të shtetasve të tij në bordin e avionit të përfshirë në aksident, siguron emërimin e një personi referues si pikë kontaktuese dhe informuese për viktimat dhe të afërmit e tyre. 4. Republika e Kosovës, e cila për shkak të vdekjeve apo lëndimeve të rënda të qytetarëve të saj, ka interes të veçantë në një aksident që ka ndodhur në territoret e Partnerëve të HPEA në të cilën aplikohet Marrëveshja HPEA ka të drejtë të emërojë një ekspert i cili do të ketë të drejtë të: 4.1 vizitohet vendngjarjen e aksidentit; 4.2 ketë qasje në informatat përkatëse faktike, të miratuar për njoftime publike nga autoriteti përgjegjës për	plans must take particular account of psychological support for victims of civil aviation accidents and their relatives and allow the airline to react to a major accident. The Republic of Kosovo shall audit the assistance plans of the airlines established in their territory. 3. When an accident occurs, the State in charge of the investigation, the State in which the airline, the aircraft of which was involved in the accident is established, or the State which had a large number of its nationals on board the aircraft involved in the accident, shall provide for the appointment of a reference person as a point of contact and information for the victims and their relatives. 4. Republic of Kosovo, which, by virtue of fatalities or serious injuries to its citizens, has a special interest in an accident which has occurred in the territories of the ECAA Partners to which the ECAA Agreement apply, shall be entitled to appoint an expert who shall have the right to: 4.1 visit the scene of the accident; 4.2 have access to the relevant factual information, which is approved for public release by the safety investigation authority in charge, and	Ti planovi moraju posebno uzeti u obzir psihološku pomoć žrtvama nesreća u civilnom vazduhoplovstvu i njihovoj rodbini, kao i omogućiti aviokompaniji da reaguje na veću nesreću. Republika Kosovo je dužna da izvrše reviziju planova za pomoć aviokompanija registrovanih na njihovoj teritoriji. 3. Kada se dogodi nesreća, država nadležna za istragu, država u kojoj je registrovana aviokompanija čiji je vazduhoplov doživeo nesreću ili država koja je u vazduhoplovu koji je doživeo nesreću imala veliki broj svojih državljana, dužna je imenovati osobu za kontakt i informisanje žrtava i njihove rodbine. 4. Republika Kosovo, koja, zbog broja žrtava ili ozbiljnih povreda svojih državljana, ima poseban interes za nesreće koje su se dogodile na teritorijama partnera ECAA na koju se primenjuje Ugovor ECAA, može imenovati stručnjaka koji ima pravo: 4.1 da obiđe mesto nesreće; 4.2 na pristup relevantnim činjenicama, čiju javnu objavu odobrava organ koji vodi istragu koja se odnosi na
--	--	---

hetim të sigurisë si dhe informacion mbi progresin e hetimit; 4.3 të pranojë një kopje të raportit final. 5. Eksperti i emëruar në përputhje me paragrafin 4 mund të ndihmojë, në bazë të legjislacionit në fuqi, në identifikimin e viktimave dhe të marr pjesë në takime me të mbijetuarit e shtetit të tij. 6. Në përputhje me Nenin 2 (1) të Rregullores (EC) Nr. 785/2004 të Parlamentit Evropian dhe të Këshillit mbi kërkesat e sigurimeve për transportuesit ajrorë dhe operatorët e avionëve të datës 21 prill 2004, edhe transportuesit ajror të vendeve të treta përmbushin detyrimet e sigurimit të përcaktuara në këtë Rregullore.	information on the progress of the investigation; 4.3 receive a copy of the final report. 5. An expert appointed in accordance with paragraph 4 may assist, subject to applicable legislation in force, in the identification of the victims and attend meetings with the survivors of its State. 6. In accordance with Article 2(1) of Regulation (EC) No 785/2004 of the European Parliament and of the Council of 21 April 2004 on insurance requirements for air carriers and aircraft operators, also third country air carriers shall fulfil the insurance obligations set out in that Regulation.	bezbednost i informacijama o toku istrage; 4.3 da dobije kopiju završnog izveštaja. 5. Stručnjak imenovan na osnovu stava 4. može, u skladu sa zakonima na snazi, pomoći pri identifikaciji žrtava i učestvovati na sastancima sa preživelim državljanima svoje države. 6. U skladu sa članom 2 (1) Uredbe (EZ) br. 785/2004 Evropskog parlamenta i Saveta od 21. aprila 2004. o zahtevima za vazduhoplovne prevoznike i operatore vazduhoplova u vezi sa osiguranjem, i vazduhoplovni prevoznici iz trećih zemalja moraju ispunjavati obaveze u pogledu osiguranja utvrđene u toj Uredbi.
Neni 21 Qasja në dokumente dhe mbrojtja e të dhënave personale	Article 21 Access to documents and protection of personal data	Član 21 Pristup dokumentima i zaštita ličnih podataka
1. Kjo Rregullore zbatohet në përputhje me legjislacionin në fuqi për qasjen në dokumentet publike dhe mbrojtjen e të dhënave personale .	1. This Regulation shall be implemented in accordance with the legislation in force for access to public documents and the protection of personal data.	1. Ova Uredba će se sprovoditi u skladu sa važećim zakonima o pristupu javnim dokumentima i zaštiti ličnih podataka.

Neni 22 Dënimet Dispozitat ndeshkimore percaktohen me Ligjin për Aviacionin Civil dhe legjislacionin tjetër perkates ne fuqi.	Article 22 Penalties The punitive provisions are defined by the Law on Civil Aviation and other relevant legislation in force.	Član 22 Kazne Kaznene odredbe su definisane Zakonom o civilnom vazduhoplovstvu i drugim relevantnim zakonima na snazi.
Neni 23 Shfuqizimet Me hyrjen në fuqi te kësaj rregullore, rregulloret që shfuqizohen janë: 1. Rregullorja e Komisionit për Hetimin e Aksidenteve dhe Incidenteve Aeronautike ZKM-KHAIA-001/2010: 2. Rregullorja ZKM-KHAIA-003/2011 (për kompetencat e inspektorëve të KHAIA që të kërkojnë autopsi dhe ekzaminime mjekësore) 3. Rregullorja ZKM-KHAIA 004/2011 (për mbrojtjen e informacionit të ndjeshëm të sigurisë) shfuqizohen.	Article 23 Repeals With the entry into force of this regulation, the regulations are repealed: 1. AAIIC Regulation ZKM-KHAIA-001/2010, 2. AAIIC Regulation ZKM-KHAIA-003/2011 (on powers of AAIIC inspectors to require autopsies and medical examinations) 3. AAIIC Regulation ZKM-KHAIA-004/2011 (on protection of sensitive safety information) are hereby repealed.	Član 23 Stavljanje van snage Stupanjem na snagu ove uredbe, propisi se van snage: 1. KIVUI Uredba ZKM-KHAIA - 001/2010, 2. KIVUI Uredba ZKM-KHAIA - 003/2011 (o ovlašćenjima inspektora KIVI-a da zahtevaju autopsije i medicinska ispitivanja) 3. KIVUI ZKM-KHAIA - 004/2011 (o zaštiti osjetljivih bezbednosnih informacija) se ovim putem stavljaju van snage.

SHTOJCË

Lista e shembujve të incidenteve të rënda

Incidentet e listuara janë shembuj tipikë të incidenteve të cilat kanë gjasa të jenë incidente të rënda. Lista nuk është përfundimtare dhe shërben vetëm si udhëzim në lidhje me përkufizimin e "incidentit të rëndë":

— përplasja mundshme e cila kërkon manovrim për të shmangur përplasjen apo situatën e pasigurt ose kur një veprim i shmangies do të ishte i përshtatshëm,

— fluturimi i kontrolluar në terren i evituar marginalisht,

— ngritjet e ndërprera në një pistë të mbyllur apo të angazhuar, nga shtegu i taksimit, duke përjashtuar operacionet e autorizuara me helikopterë, ose nga një pistë e pacaktuar,

— ngritjet nga një pistë e mbyllur ose e angazhuar, nga shtegu i taksimit, duke përjashtuar operacionet e autorizuara me helikopterë, ose nga një pistë e pacaktuar,

— uljet ose tentimet e uljeve në një pistë të mbyllur apo të angazhuar, në një shteg të taksimit, duke përjashtuar operacionet e autorizuara nga helikopterët ose nga një pistë e pacaktuar,

— defektet (dështimet) për të arritur performancën e parashikuar gjatë ngritjes ose ngjitjes fillestare,

— zjarret dhe tymi në kompartamentin e pasagjerëve, në kompartamentet e ngarkesave ose zjarret e motorit, edhe pse zjarret e tilla janë shuar nga përdorimi i agjentëve të shuarës,

— ngjarje që kërkojnë përdorimin emergjent të oksigjenit nga ana e ekuipazhit të fluturimit,

— defektet (dështimet) strukturore të avionit apo shpërbërja e motorit, duke përfshirë edhe defektin (dështimin) e pakontrolluar të motorit turbinë, nuk klasifikohen si aksidente,

— mosfunksionime të shumta të sistemeve të një ose më shumë avionëve që ndikojnë shumë në funksionimin e avionit,

— paaftësia e ekuipazhit në fluturim,

- sasia e karburantit që kërkon deklarin e emergjencës nga piloti,
- inkursionet e pistës klasifikohen me ashpërsinë A sipas Manualit për parandalimin e inkursioneve të pistës (ICAO Doc 9870) e cila përmban informacion mbi klasifikimet e ashpërsisë,
- incidentet në ngritje ose në ulje. Incidentet siç janë dështimi, kalimi i kufizimeve apo dalja jashtë skajeve të pistës,
- defektet (dështimet) në sistem, fenomenet atmosferike, operimi jashtë parametrave të aprovuara të fluturimit apo ndodhive të tjera të cilat mund të kenë shkaktuar vështirësi në kontrollimin e avionit,
- defektet (dështimet) e më shumë se një sistemi në sistemin shtesë të detyrueshëm për drejtimin e dhe navigacionin e fluturimit.

List of examples of serious incidents

The incidents listed are typical examples of incidents that are likely to be serious incidents. The list is not exhaustive and only serves as guidance with respect to the definition of ‘serious incident’:

- a near collision requiring an avoidance manoeuvre to avoid a collision or an unsafe situation or when an avoidance action would have been appropriate,
- controlled flight into terrain only marginally avoided,
- aborted take-offs on a closed or engaged runway, on a taxiway, excluding authorised operations by helicopters, or from an unassigned runway,
- take-offs from a closed or engaged runway, from a taxiway, excluding authorised operations by helicopters, or from an unassigned runway,
- landings or attempted landings on a closed or engaged runway, on a taxiway, excluding authorised operations by helicopters, or from an unassigned runway,
- gross failures to achieve predicted performance during take-off or initial climb,
- fires and smoke in the passenger compartment, in cargo compartments or engine fires, even though such fires were extinguished by the use of extinguishing agents,
- events requiring the emergency use of oxygen by the flight crew,
- aircraft structural failure or engine disintegration, including uncontained turbine engine failures, not classified as an accident,
- multiple malfunctions of one or more aircraft systems seriously affecting the operation of the aircraft,
- flight crew incapacitation in flight,
- fuel quantity requiring the declaration of an emergency by the pilot,
- runway incursions classified with severity A according to the Manual on the Prevention of Runway Incursions (ICAO Doc 9870) which contains information on the severity classifications,

- take-off or landing incidents. Incidents such as undershooting, overrunning or running off the side of runways,
- system failures, weather phenomena, operation outside the approved flight envelope or other occurrences which could have caused difficulties controlling the aircraft,
- failure of more than one system in a redundancy system mandatory for flight guidance and navigation.

Spisak primera ozbiljnih incidenata

Incidenti navedeni u nastavku su primeri tipičnih incidenata koji vrlo verovatno mogu predstavljati ozbiljne incidente. Spisak nije iscrpan i služi samo kao smernica za definisanje izraza „ozbiljni incident“:

- bliski susreti u vazduhu koji zahtevaju manevrisanje kako bi se izbegao sudar ili nebezbedna situacija ili kada bi postupak izbegavanja bio prikladan,
- kontrolisani let u tlo koji je jedva izbegnut,
- neuspelo uzletanje na zatvorenoj ili zauzetoj uzletno-poletnoj stazi, na stazi za vožnju, osim dopuštenih operacija helikopterom ili sa nedodeljene uzletno-poletne staze,
- uzletanje na zatvorenoj ili zauzetoj uzletno-poletnoj stazi, stazi za vožnju, osim dopuštenih operacija helikopterom, ili sa nedodeljene uzletno-poletne staze,
- sletanje ili pokušaj sletanja na zatvorenu ili zauzetu uzletno-poletnu stazu, stazu za vožnju, osim dopuštenih operacija helikopterom ili nedodeljenu uzletno-poletnu stazu,
- nemogućnost postizanja predviđenih performansi tokom uzletanja ili početnog penjanja,
- požari i dim u putničkom delu ili teretnom delu ili požari na motoru, čak iako su takvi požari ugašeni sredstvima za gašenje požara,
- događaji koji zahtevaju od posade leta da upotrebi kiseonik za slučaj nužde,
- zakazivanje vazduhoplovne strukture ili raspadanje motora, uključujući zakazivanje turbinskog motora koja nisu zaustavljena, a koje nije klasifikovano kao nesreća,
- višestruki kvarovi u radu jednog ili više vazduhoplovnih sistema koji ozbiljno utiču na rad vazduhoplova,
- slučajevi onesposobljenosti posade tokom leta,
- količina goriva koja zahteva proglašenje vanrednog stanja od strane pilota,

- neodobreni ulazi na uzletno-poletnu stazu klasifikuju se stepenom ozbiljnosti A prema Priručniku za sprečavanje neodobrenih ulaza na uzletno-poletnu stazu (dokument ICAO br. 9870) koji sadrži informacije o klasifikaciji prema ozbiljnosti,
- incidenti prilikom uzletanja ili sletanja, kao što su sletanje pre uzletno-poletne staze, sletanje sa zaustavljanjem van staze, ili izletanje sa strane van granica uzletno-poletne staze,
- zakazivanje sistema, vremenske nepogode, upravljanje vazduhoplovom van odobrenih aerodinamičkih granica ili druge pojave koje su mogle uzrokovati poteškoće u upravljanu vazduhoplovom,
- zakazivanje više od jednog sistema u složenom vazduhoplovnom sistemu koji je obavezan za održavanje leta i navigaciju.